

انجيله يوحنا

Gilaki John

This Bible is copyrighted by Gilak Media and is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

. Printing of this edition is provided by the Digital Bible Society (dbs.org). This Bible, and many others, are available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles

یوحنا

پیشگفتار

کلمه‌ی «انجیل» یعنی «خبره خوش» و آ خبره خوش کی خدا پیغامه، عیسی مسیح اونه همه‌یه مردمه دنیاره بأورده. و بعداً عیسی شاگردان و پیروان از اونه زندگی و تعلیماتی کی بده کیتابانی بینویشتیدی. آ کیتابان اناجیل خوانده به، چونکی هو خبره خوش اعلام کونه. یوحنا یهودی و ایتا از همراهانه عیسی مسیح بو. اونه پتره نام زپدی و اونه براره نام یعقوب بو. یوحنا پیش از اونکی جزو همراهانه عیسی بیه، ماهیگیر و پطرس امره دوست و همکار بو. یوحنا خو انجیله میان از خودش نامی نبره بلکی خوره «شاگردی کی عیسی اونه دوست داشتی» یا «شاگردی دیگر» معرفی کونه.

نسخه‌یه اصلی‌یه آ کیتاب به زبان یونانی بینویشته بوبوسته و تا ایمرز انجیله یوحنا، به بیشتر از ۱۵۰۰ زبانه جورواجور ترجمه بوبوسته. تا تمامه مردمه دنیا بتانید آ کیتابه به خوشانه زبان بخوانید و بفهمید. مدارک و اسناد تاریخی نشان دهه کی انجیله یوحنا پیش از قرنه چهارمه میلادی به زبانه فارسی ترجمه بوبوسته کی متأسفانه ایمرزه به او نیویشته دس رسی نأریمی ولی دوباره هو انجیل به زبانه فارسی ترجمه بوبوسته. و ایمرز امان آ افتخاره دأریمی کی هو انجیله به گیلکی، در دس ریس شومان قرار بدیم.

یوحنا خو هدفه از نیویشته آ انجیل در باب ۲۰ آیه ۳۱ بیان بوکوده. اون گه: «ولی آنقدر بینویشته بوبوسته تا ایمان بأورید کی عیسی هو مسیح، و خدا پسره، و به توسطه آ ایمان صاحبه زندگی‌یه آبدی بیید.»

انجیله یوحنا دورون، عیسی مسیح به عنوانه کلمه الهی و آبدی کی دنیا به توسطه اون ساخته بوبوسته معرفی بوبو. و دینی کی در سرتاسره دورانی کی عیسی مسیح آ دنیا‌یه خاکی دورون ایسه بو بر علیه آ باور مخالفت و تضاد نهه بو. و آ تضاد و مخالفت باعثه کوشته بوستن مسیح صلیبه رو بوبوسته. پس با اونه مرگ و قیام بو کی خو مأموریت به انجام و کمال برسائه. و با انجامه آ مأموریت خودشه و خدایه بشناسائه. آ انجیله دورون زندگی‌یه عیسی، مسیحه موعود، به صورته ایتا مجموعه از نیشانه‌یان و معجزاته کی اتفاق دکفته و به صورته سمبلیک به تصویر بکشه بوبوسته. چیزی کی قابل توجه‌یه و انجیله یوحنا‌یه مشخصه کونه به کار بردنه سمبلیک از اشیا و اسامی در زندگی‌یه روزمره‌یه. از آ طریق به حقیقت و واقعیتانه روحانی اشاره به. نیشانه‌یانیه مثله: آب، نان، نور، چوپان و بزّه، تاک و اونه میوه.

تقسیمبندی‌یه کلی

- ۱- الوهیت و شخصیته عیسی مسیح.
- ۲- یحیی تمیددهنده و اولین شاگردانه عیسی مسیح.
- ۳- معجزات و تعلیماته عیسی مسیح.
- ۴- عیسی مسیح خو شاگردانه امره خداحافظی کونه و اوشانه تشویق کونه و اوشانه‌ره دعا کونه.
- ۵- دستگیری‌یه عیسی مسیح، محاکمه، مصلوب و مردن و دفن بوستن.
- ۶- زنده بوستن و قیامه عیسی مسیح.
- ۷- ایبار دیگر عیسی مسیح خوره خودشه به خو شاگردان ظاهره کونه.

نکاتی درباره‌یه آمی روش برای نیویشتن به گیلکی

گیلکی میان صدایان تفاوتی نسبت به زبانه فارسی دأره. و آ موضوع باعثه مشکل در نیویشتن به گیلکی به. آمی هدف و مقصود برای نیویشتن آنه کی به شکلی بینویشته بیه کی اونه خواندن آسان و روان بیه. روشی کی آ کیتابه میان به کار برده بوبوسته، مثله نیویشتن به زبان فارسی‌یه ولی تلفظه مناسب کلمه‌یه به عهده شومان خواننده‌یان عزیز نیهیمی. دوتا تغییر اساسی آ کیتابه میان وجود دأره کی اوشانه به آ خاطر کی شمره در موقعه خواندن کمک کونه به عرضه شومان رسانیمی.

اول، الف (ا) صداداره بلند در کلماته زبانه فارسی به گیلکی به صورته الف (ا) صداداره کوتاه تلفظ به. امان آ صدازه از نیشانه‌یه الف و همزه (ا) استفاده بوکودیمی. مثله: «میان» در فارسی‌یه به گیلکی به صورته: «میان» بینویشتیمی.

دوم، کلماتی کی در آخره اون پسوند اضافه دأره، امان آ پسونده در گیلکی با (ه) و یا (یه) بینویشتیمی. مثله: «آب روان» در زبانه فارسی‌یه در گیلکی به صورته: «آبه روان» بینویشتیمی و «صدای بلند» در زبانه فارسی‌یه در گیلکی به صورته «صدای بلند» بینویشتیمی.

آمی آرزو آنه کی خواننده آ کیتاب شمره باعثه برکت بیه. آمین.

⁴ در اون حیات بو و او حیات، نوره آدمیان بو. ⁵ آ نور در تاریکی تابه و تاریکی نتانه اونه از بین بره.

⁶ مردی بَمو کی خدا اونه اوسه کوده بو. اونه نام یحیی بو. ⁷ اون شهادت دئهره بَمو بو، شهادته بر او نور، تا همه توسطه اون ایمان بأورید. ⁸ یحیی

کلمه انسان بوبوسته

1 از اول کلمه بو و کلمه خدا امره بو و کلمه، خدا بو. ² اون از اول خدا امره بو. ³ همه چی توسطه اون به وجود بَمو، و از هر اونچی کی به وجود بَمو، هیچ چی بدونه اون به وجود نَمو.

37 وختی اونه دوتا شاگرد، اَنه حرفه بیشتوستیدی، از عیسی دونبالسر راه دکفتیدی. 38 عیسی خو رویه واگردانه و بیده کی از اونه دونبالسر آمون دریدی. اوشانه بوگفته: «چی خوايیدی؟» بوگفتیدی: «ای اوستاد، تی خانه کویه ایسه؟» 39 جواب بده: «بايید و بیدینیدا! پس بوشوییدی و بیده ییدی کی کویه خانه دأره و او روز اونه امره سر بوکودید. او لحظه ساعته چهاره بعد از ظهر بو. 40 ایتا از او دو نفر کی یحیی حرفانه بیشتوسته بو و عیسی دونبالسر بوشو، اندریاس، شمعون پطرس برار بو. 41 اون اول خو برار شمعون پیدا بوکوده و اونه بوگفته: «امان مسیحه (کی اونه معنی مسیح بو بوسته یه) پیدا بوکودیم.» 42 و اونه عیسی ورجه برده. عیسی اونه نیگاه بوکوده و بوگفته: «تو شمعون پطرس، یوحنا پسر ی. اما <کیفا> دوخواده بی» (کی اونه معنی صخره یه).

عیسی فیلیپس و تثنائیل به خو شاگردی دعوت کونه

43 روز بعد عیسی خواستی کی به ولایته جلیل بشه. فیلیپسه پیدا بوکوده و اونه بوگفته: «می دونبال بیأ!» 44 فیلیپس اهله بیت صیندا بو، اندریاس و پطرس همشهری. 45 اون تثنائیل پیدا بوکوده و بوگفته: «اون کسی کی موسی در تورات درباره یه اون بوگفته و پیامبرانم بینویشتیدی، پیدا بوکودیم! اون عیسی، یوسفه پسر از شهر ناصره یه!» 46 تثنائیل اونه بوگفته: «مگر به، کی از ناصره چیزه خوبی بیرون بايه؟» فیلیپس جواب بده: «بیأ و بیدین.» 47 وختی عیسی بیده کی تثنائیل اونه طرف آمون دره، درباره یه اون بوگفته: «حقیقتاً کی اَنه او مرد اسرائیلی کی در اون هیچ مکر و حيله یی پیدا نیبه!» 48 تثنائیل اونه بوگفته: «مره از کویه شناسی؟» عیسی جواب بده: «قیل از اونکی فیلیپس تره دوخوأنه، وختی کی درخته انجیره زیر ایسه بی، تره بیدم.» 49 تثنائیل جواب بده: «اوستاد تو خدا پسر ی! تو اسرائیله پادشاهی!» 50 عیسی در جواب بوگفته: «آیا بخاطره آنکی بوگفتم تره درخته انجیره زیر بیدم، ایمان باوردی؟ از آن به بعد چیزانه بزرگتری دینی.» 51 بعداً بوگفته: «آمین، آمین، آمین» شمره گم کی آسمان بازه به و خدا فرشته یانه در حالی کی بر انسانه پسر بیزیر آبییدی و به آسمان شیدی، دینیدی.»

معجزه یی عروسی میان

2 سؤمین روز قانا به جلیل میان عروسی بو و عیسی مارم او به ایسه بو. 2 عیسی و اونه شاگردانم به عروسی دعوت بو بوسته بید. 3 وختی کی شراب تمامه بوسته، عیسی مار، عیسیایه بوگفته: «أشان د شراب نأریدی.» 4 عیسی اونه بوگفته: «بانو، مره چی به آکاران؟ می وخت هنوز قنرسه.» 5 اونه مار پیشخدمتانه بوگفته: «هر چی شمره گه، بوکونید.» 6 او به شیش تا خمیره یه سنگی نهه بو کی برای رسمه تطهیره یهودیان † به کار آمویی و هر کدام ظرفیته دو یا سه تا پیمانیه † داشتی. 7 عیسی خدمتکارانه بوگفته: «أ خمیره یانه از آب پُره کونید.» پس اوشانه لبالب پُره کودیدی. 8 بعداً اوشانه بوگفته: «الآن اییچه از اون اوسنید و صاحبه مجلسه ره برید.» اوشانم هوطو بوکودیدی. 9 صاحبه مجلس نأستی کی اونه از کویه باوردیدی، ولی خدمتکارانی کی اونه اوشده بید، دانستیدی. اون وخت آبی کی شراب بو بوسته بو بیچیشته، داماده دوخواده 10 و اونه بوگفته: «همه اول شرابه نابه اوریدی و پذیرایی کونیدی و وختی مهمانان مسته بیدی، بعداً شرابه ارزانتره اوریدی، اما تو شرابه نابه تا ا لحظه بدأشتی!»

† اصطلاحه آمین، یهودیان وختی کی کلامی یه ایشتوستیدی به زبان اوردیدی و اونه معنی اَنه کی «هطو به» یا به «حقیقت هطو ایسه» بعداً مسیحیان آمین در آخره دعا یا بعد از ایشتوسته کلامه خدا به کار بردیدی ولی عیسی با به کار بردنه اون در اوله بعضی از خو گفته یان به درستی و صحت خو کلام تاکید کودی. †† یهود مذهب میان، یهودیان از آب بدن و وسیله پاکه وستی استفاده کودیدی. †† هر پیمانیه ۷۵-۱۱۵ لیتر جا داشتی.

خودش او نور نوبو، بلکه بَمو بو تا بر او نور شهادت بده. 9 اون نوره حقیقی کی هر آدمی یه منوره کونه، حقیقتاً به جهان آمون دویو. 10 اون دنیا میان ایسه بو و دنیا به واسطه یه اون به وجود بَمو، اما دنیا اونه نشناخته. 11 به خو ملک سر بَمو، ولی اونه قوم، اونه قبول نوکودیدی. 12 اما به تمامه کسانی کی اونه قبول بوکودیدی، ا حَق فده کی خدا زاکان بیبید، یعنی هر کسی کی به اونه نام ایمان باوره. 13 نه کسانی کی از انسان به دنیا بَمویدی و نه از نفسه خواهییدی و نه از ایتا مرد خوآسته به دنیا بَمویدی، بلکه تولدی از خدایه. 14 و کلمه، انسانه خاکی بو بوسته و آمی میان ساکن بو بوسته و امان اونه جلاله بیده بییم، † جلالی کی شایسته یه او یگانه پسر ایسه کی از طرفه پتر بَمو، پُر از فیض و راستی. 15 یحیی بر اون شهادت دیی و با صدایه بلند گفتی کی: «ان او کسی ایسه کی درباره یه اون بوگفتم: <اون کی بعد از من آیه بر من برتری پیدا بوکوده، چونکی قبل از من وجود داشتی.>» 16 از اونه پُری امان همه بهره مند بو بوستیم، فیض، فیضه سر. 17 چونکی شریعت توسطه موسی بَمو، اما فیض و راستی به واسطه یه عیسی مسیح بَمو. 18 هیچکی هرگز خدایه نیده. اما او یگانه، کی پُره ورجه ایسه و در خودشه ذاتم خدایه، اون، اونه بشناسانه.

یحیی شهادت

19 اَنه یحیی شهادت او وختی کی یهودیان، کاهنان و لاویانه از اورشليم اونه پهلو اوسه کودیدی تا از اون وورسید کی: «تو کی ایسی؟» 20 یحیی اعتراف بوکوده، انکار نوکوده، بلکه اصرار داشتی کی: «من مسیح نی یم.» 21 وورسه ییدی: «پس چی؟ تو ایلیسی؟» جواب بده: «نی یم.» وورسه ییدی: «تو او پیامبری؟» جواب بده: «نه!» 22 او وخت اونه بوگفتیدی: «پس کی ایسی؟ بوگو چی جوابی او کسانی ره کی امره اوسه کودیدی، بیریم؟ درباره یه خودت چی گی؟» 23 یحیی طبق اونچی کی اشغیایه نبی بیان بوکوده بو، بوگفته «من او صدایه نداکونده در بیابانم کی گه: <خداوند راه همواره کونیدا.> ††» 24 تعدادی از اوشانی کی روانه بوسته بید و از فریسیان بید، 25 اونه وورسه ییدی: «اگر تو نه مسیحی، نه ایلیسی و نه او پیامبر، پس چره تعمید دیهی؟» 26 یحیی در جواب بوگفته: «من آبه امره تعمید دهم، اما شیمی میان کسی ایسه کی شومان اونه نشناسیدی. 27 اونی کی بعد از من آیه، من لایقه واکودن اونه کشفه بندم نی یم.» 28 اشان همه در بیت غنیا واقع در او طرفه اُردن رودخانه رخ بده، جایی کی یحیی تعمید دیی.

خدا بزه

29 فردایه او روز، یحیی چون عیسیایه بیده کی اونه طرف آمون دره، بوگفته: «اَنه بزه یه خدا کی گناه از دنیا اوسنه! 30 اَن، اونی ایسه کی من درباره یه اون بوگفتم؛ <بعد از من مردی آیه کی بر من برتری داشتی، چونکی قبل از من وجود داشتی.> 31 من خودمم اونه نشناختیم، اما هته وستی بَموم کی آبه امره تعمید بدم تا اون، اسرائیله ره ظاهره به.» 32 پس یحیی شهادت بده و بوگفته: «روحه بیدم کی کبوتره مانستن از آسمان فرود بَمو و بر اون قرار بیگفته. 33 من خودمم اونه نشناختیم، اما اونی کی مره اوسه کوده تا آبه امره تعمید بدم، مره بوگفته کی: <هر وخت بیده یی کی روح بر کسی فرود بَمو و بر اون قرار بیگفته، بدان اون، اونی ایسه کی روح القدسه امره تعمید دهه.> 34 و من بیدم و شهادت دهم کی اَن خدا پسره!»

عیسی اولین شاگردان

35 فردایه او روز، ایبار دیگر یحیی خو دوتا شاگردانه امره ایسه بو. 36 اون عیسیایه کی راه شوئون دویو، نیگاه بوکوده و بوگفته: «اَنه، خدا بزه!» † به معنی: با دقت نیگاه کون †† 1.23 تورات، کیتابه اشغیا، باب ۴۰، آیه ۳.

11 أطوی عیسیٰ خو اولین معجزه‌به قانایه جلیل میان انجام بده و خو جلاله نیشان بده و اونه شاگردان به اون ایمان باوردیدی.
12 بعد از اون، خو مار و خو براران و شاگردانه آمره به گفراخوم بوشو و چند روزی‌به در اویه پیسه‌بیدی.

عیسیٰ معبدہ میان

13 چونکی یهودیانه عیدہ پسخ نزدیک بو، عیسیٰ به اورشلیم بوشو.
14 معبدہ سخن میانی بیده کی تعدادی به فروختنه گاو و گوسفند و کبوتر مشغولیدی و صرافانم به کاسی نیشته بید. 15 پس، از طناب شلاق چاکوده اوشانه با همه‌به گاوان و گوسفندان از معبد بیرونه کوده و صرافانه سکه‌بانه، زمینہ رو فوکوده و اوشانه میزانه واگردانه 16 و کبوتر فروشانه بوگفته: «آشانه از آیه بیرون بیرید و می پتره خانه‌به به محل کاسی تبدیل نوکونید!» 17 اون وخت اونه شاگردان به یاد باوردیدی کی بینویشته بو بوسته بو: «غیرتی کی تی خانه وستی دارم، مره سوزنه.» †
18 پس یهودیان بخاطره ا کاران اونه بوگفتیدی: «چی معجزه‌یی آمره نیشان دیهی کی بدانیم تو اجازه‌به ا کارانه داری؟»
19 عیسیٰ در جوابه اوشان بوگفته: «شومان ا معبدہ خرابه کونید من سه روز اونه دوباره چاکونم.»

20 یهودیان اونه بوگفتیدی: «ا معبدہ ساختن چهل و شیش سال طول بکشه، و الان تو خوایی سه روز اونه چاکونی؟» 21 ولی معبدی کی عیسیٰ از اون حرف زهی، خودشہ بدن بو. 22 پس وختی کی از مردہ‌یان ویریشته، اونه شاگردان آگفته‌به به یاد باوردیدی و به کیتابه مقدس و اونه حرفان ایمان باوردیدی.

23 وختی کی عیسیٰ عیدہ پسخ‌ره اورشلیمه میان ایسه بو، خیلی‌یان بخاطره معجزاتی کی انجام بده بو، به اونه نام ایمان باوردیدی. 24 اما عیسیٰ به اوشانه ایمان اعتماد ناشتی، چونکی همه‌به شناختی 25 و لازم نوبو کسی درباره‌به انسان چیزی اونه بگه، چونکی خودش دانستی کی انسانه دورونی چی نه!

عیسیٰ نیقودیموس آمره ملاقات بوکوده

3 مردی بو از فرقه‌به فریسی، نیقودیموس نام، از حاکمانه یهود. 2 اون ایتا شب عیسیٰ ورجه بمو و اونه بوگفته: «اوستاد! دانیمی کی تو معلمی ایسی کی از خدا طرف بمویی، چونکی هیچکی نتانه معجزاتی‌به کی تو انجام دیهی، انجام بده، بجز اونکی خدا اونه آمره بیه.»
3 عیسیٰ در جواب بوگفته: «آمین، آمین، تره گم تا کسی از نو به دنیا نایه، نتانه خدا پادشاهی‌به بیدینه.»

4 نیقودیموس اونه بوگفته: «کسی کی پیره، چوطو تانه دوباره به دنیا بایه؟ آیا تانه به خو ماره شکم واگرده و دوباره به دنیا بایه؟»
5 عیسیٰ جواب بده: «آمین، آمین تره گم تا کسی از آب و روح به دنیا نایه، نتانه وارده خدا پادشاهی بیه. 6 اونچی کی از انسان به دنیا بایه، جسمانی‌به و اونچی کی از روح به دنیا بایه، روحانی‌به. 7 تعجب نوکون کی بوگفتم باید از نو به دنیا بایید! 8 باد هر جایی کی بخوایه، حرکت کونه و اونه صدایه ایشوی، اما نانی کی از کویه آیه و به کویه شه. هوطویه هر کسی کی از روح به دنیا بایه.»

9 نیقودیموس از اون وورسه: «ا چیز چوطو ممکنه؟»

10 عیسیٰ جواب بده: «تو اسرائیله معلمی و ا چیزانه متوجه نیبی؟»
11 آمین، آمین، تره گم امان از اونچی کی دانیم، حرف زیم و اونچی کی بیده‌بیم، شهادت دیهیم، اما شومان امی شهادته قبول نوکونیدی. 12 وختی شیمی آمره درباره‌به اموره زمینہ حرف بزم، باور نوکودیدی، چوطو باور کونیدی اگر شیمی آمره از اموره آسمانی بگم؟ 13 هیچکس به آسمان بوجور نشو، مگر اونی کی از آسمان بیزیر بمو، یعنی انسانه پسر. 14 هوطویی کی موسی بیابانه میان ماره مجسمه‌به بلنده کوده تا مردم بیدینید و از مرگ نجات پیدا بوکونید، هوطویی هم انسانه پسر باید بلنده کوده بیه تا مردم

بیدینید و نجات پیدا بوکونید. 15 تا هر کسی کی به اون ایمان باوره، زندگی‌به ابدی بداره.

16 «چونکی خدا دنیا‌به اونقدر محبت بوکوده کی خو یگانه پسره فده، تا هرکی به اون ایمان باوره هلاکه نه، بلکی زندگی‌به ابدی بداره. 17 چونکی خدا خو پسره اوسه نوکوده تا مردمه دنیا‌به محکوم بوکونه، بلکی اوسه کوده تا توسطه اون نجات پیدا بوکونید.

18 «هرکی به اون ایمان داره، محکوم نیبه، اما هرکی به اون ایمان ناره، از هه الانم محکوم بو بوسته، چونکی به خدا یگانه پسره نام ایمان ناورد. 19 و محکومیت در آنه کی نور به جهان بمو، اما مردم تاریکی‌به بیشتر از نور دوست داشتیدی، چونکی آشانه کاران بد ایسه. 20 چونکی هر کسی بدی کونه، از نور نفرت داره و نوره طرف نایه، مبادا اونه کاران آشکاره به و رسوا بیه. 21 اما اونی کی در راستی زندگی کونه، نوره طرف آیه تا آشکاره به، کی خو کارانه به یاری‌به خدا انجام بده.»

یحییٰ خو آخرین شهادته درباره‌به عیسیٰ دهه

22 بعد از اون، عیسیٰ خو شاگردانه آمره به دهاته اطرافه یهودیه بوشو، اون چند روزی اویه پیسه و مردمه تعمیم بده. 23 یحیایم عینون میان، نزدیکه سالیم، تعمیم دی، چونکی در اویه آب زیاد بو و مردم آمویدی و تعمیم گیفتیدی. 24 اون وختی بو کی یحیی هنوز به زندان دنکفته بو. 25 ایدفعه بین یحیی شاگردان و ایتا یهودی، رسمه تطهیره وستی بحثی به وجود بمو. 26 پس یحیی ورجه بمویدی و اونه بوگفتیدی: «اوستاد، اونی کی تی آمره او طرفه رود اردن ایسه بو و تو درباره‌به اون شهادت دی، الان خودش تعمیم دهه و همه اونه ورجه شیدی.»

27 یحیی در جواب بوگفته: «هیچکی نتانه چیزی به دست باوره مگر اونکی از آسمان به اون عطا بیه. 28 شومان خودتان شاهدید کی من بوگفتم کی من مسیح نی‌یم، بلکی پیشاپیشه اون روانه بو بوستم. 29 عروس داماده‌شینه، اما داماده رفق کی کنار ایسه به اون گوش کونه، و از ایشونستنه داماده صدا، شادی‌به زیادی کونه. می شادی‌یم اطویی تکمیله بوسته. 30 اون باید جلال پیدا بوکونه و من باید کوچیکه بم.»

31 «اون کی از آسمان آیه، از همه بالاتره، اما اونی کی از زمین ایسه، زمین‌یه و از چیزانه زمینہ حرف زنه. اونی کی از آسمان آیه، از همه بالاتره. 32 اون از اونچی کی بیده و بیشتوسته شهادت دهه، اما هیچکی اونه شهادته قبول نوکونه. 33 کسی کی اونه شهادته قبول بوکونه، بر راستی‌به خدا مهر تأیید بزه. 34 چون اونی‌به کی خدا اوسه کوده، خدا کلامه بیان کونه، چون خدا خو روحه به یک میزان عطا نوکونه. 35 پتر پسره محبت کونه و همه چیزه به اون بیسپرده. 36 اونی کی به پسر ایمان داره زندگی‌به ابدی بداره، اما اونی کی از پسر اطاعت نوکونه، زندگی‌به ابدی‌به نیدینه، بلکی زیر غضبه خدا مانه.»

عیسیٰ و زنه سامری

4 وختی عیسیٰ بفهمسته کی فریسیان بیشتوستیدی کی اون بیشتر از یحیی شاگردان بساخته و اوشانه تعمیم دهه، 2 گر چی عیسیٰ شاگردان تعمیم دیدی، نه خودش، 3 یهودیه‌به ترکه کوده و ایبار دیگر به طرفه جلیل بوشو. 4 و بایستی از سامره رده بوسته بی. 5 پس به ایتا شهر از سامره کی اونه نام سوخار بو، فرسه؛ نزدیکه او تیکه زمین کی یعقوب خو پسر یوسفه فده بو. 6 یعقوبه چاه اویه نه بو و عیسیٰ کی از سفر خسته بوسته بو، چایه کنار بینیشته. حدوداً ساعت دوازده ظهر بو. 7 در ا وخت زنی از مردمانه سامره آب فکشنه وستی بمو. عیسیٰ اونه بوگفته: «ایچه آب مره فدن.» 8 او وخت اونه شاگردان بوشو بید شهر، غذا تهیه بوکونید.

9 زن اونه بوگفته: «چوطو تو کی یهودی ایسی، از من کی ایتا زنه سامری‌یم، آب خوایی؟» چونکی یهودیان سامریانه آمره هیچ معاشرتی ناشتیدی.

عیسی جلیل میان

43 بعد از دو روز، عیسی از او به جلیل بوشو. 44 (قبلاً خودش بوگفته بو کی: «نبی در خودش محل احترام ناره.») 45 وختی به جلیل فرسه، جلیلیان اونه به گرمی قبول بوکودیدی، چونکی اوشان بخاطره عید به اورشلیم بوشو بید و اونچی به کی عیسی او به انجام بده بو، بیده بید.

شفایه ایتا درباری پسر

46 بعد از اون، عیسی دوباره به قانا به جلیل بوشو، او به کی آبه تبدیل به شراب بوکوده بو. در او به ایتا از افسران ایسه بو کی پسر مریض کفرناحوم میان داشتی. 47 وختی بیستوسته کی عیسی از یهودیه به جلیل بمو، به اونه یئن بوشو و مت بوکوده کی بایه اونه پسره کی در حال مرگ بو، شفا بده.

48 عیسی اونه بوگفته: «تا معجزات و چیزانه عجیب نیدینید، ایمان ناوردیدی!»

49 او مرد بوگفته: «ای سرور قبل از اونکی می زای بیمیره، بیأ.»

50 عیسی اونه بوگفته: «بوشو، تی پسر زنده مانه.» او مرد عیسی کلامه قبول بوکوده و به راه دکفته.

51 هنوز راه میان ایسه بو کی اونه خدمتکاران بموییدی و بوگفتیدی: «تی پسر زنده و سالمه.» 52 از اوشان وورسه: «چی ساعتی اون شفا پیدا بوکوده؟» بوگفتیدی: «دیروز ساعت یک بعد از ظهر تب، اونه وله کوده.» 53 او وخت پتر بهمسته کی آن هو ساعتی بو کی عیسی اونه بوگفته بو: «تی پسر زنده مانه.» پس خودش و اونه تمامه خانواده ایمان باوردیدی. 54 آن دو مین معجزه بی بو کی عیسی وختی کی از یهودیه به جلیل بمو بو، انجام بده.

شفایه مرد علیل

5 بعد از مدتی عیسی بخاطره ایتا از یهودیه عید به اورشلیم بوشو. 2 اورشلیمه میان، «دروازه به گوسفنده» کنار حوضی نه کی به زبانه عبرانیان † بیت حسدا» گیدی و پنج تا ایوانه سربسته داره. 3 در او به خیلی از علیلان، مثله کوران، شلان و افلیجان خوفتیدی، [و منتظره حرکت آب بیدی. 4 چونکی هر چند وخت ایبار ایتا فرشته به خداوند آمویی کی آبه حوضه به حرکت باوره. اولین نفری کی بعد از به حرکت آمونه آب وارده اون بوستی، از هر مرضی کی داشتی، شفا پیدا کودی.]

5 میانی مردی ایسه بو کی سی و هشت سال زمینگیر بو. 6 وختی عیسی بیده اون او به خوفته، بفهمسته کی خیلی وخته به آ حال دوچاره. از اون وورسه: «آیا خوابی کی تی سلامتی به دست باوری؟»

7 مرد علیل بوگفته: «ای سرور، کسی به نارم کی وختی آب به حرکت آبه، مره حوضه میان توده. تا ایم خودمه به او به فرسانم، کسه دیگری پیشتر از من آبه میان دکفته.»

8 عیسی اونه بوگفته: «ویریز، تی جایه جمع کون و راه بوشو.»

9 او مرد در هو لحظه خو سلامتی به دست باورده و خو جایه جمع کوده و شروع بوکوده به راه شونون.

او روز، شبات †† بو. 10 پس حاکمانه یهود او مردی به کی شفا پیدا بوکوده بو، بوگفتیدی: «امروز روز شباته و تو اجازه ناری کی تی جایه جمع کونی!» 11 اون جواب بده: «اونی کی مره شفا بده مره بوگفته، تی جایه جمع کون و راه بوشو.»

12 از اون وورسه بیدی: «اونی کی تره بوگفته تی جایه جمع کون و راه بوشو، کی بو؟»

13 اما او مردی کی شفا پیدا بوکوده بو، ناستی کی اون کی ایسه. چونکی عیسی جمعیه میان ناپدیده بوسته بو.

14 مدتی بعد، عیسی او مرد معده میان پیدا بوکوده و اونه بوگفته: «الآن کی تی سلامتی به پیدا بوکودی، د گناه نوکون تا از اون کی بی بدتره

10 عیسی در جواب بوگفته: «اگر بخشه خدایه بدانستی بی و دانستی کی چه کسی از تو آب خوابه، تو خودت از اون خواستی تره آبه روانی کی حیات بخشه، عطا بوکونه.»

11 زن اونه بوگفته: «ای سرور، سطل ناری و چایم خیلی گوده، پس آبه روان از کویه آوری؟» 12 آیا تو از می پتر یعقوبم پیله تری کی آ چایه آمره فده و خودش و اونه پسران و اونه گاو و گوسفندان از او چاه آب خوردیدی؟»

13 عیسی بوگفته: «هر کسی از آب بوخوره، بازم تشنه به. 14 اما هر کی از او آبی کی من اونه قدم بوخوره، هرگز تشنه نیبه. چونکی آبی کی من اونه قدم، در اون چشمه آبی به، کی تا زندگی به ابدی جوشانه!» 15 زن بوگفته: «ای سرور، از آب مره فدن تا د تشنه نم و آب فکشنره آبه نایم.»

16 عیسی بوگفته: «بوشو تی مرد دوخوان و واگرد.»

17 زن جواب بده: «مرد نارم.»

عیسی بوگفته: «راست گی کی مرد ناری. 18 چونکی پنج تا مرد داشتی و اونم کی الآن داری تی مرد نی به. اونچی کی بوگفتی درسته!» 19 زن بوگفته: «ای سرور، دینم کی تو ایتا نبی ایسی! 20 می پتران آ کوه رو عبادت کودیدی، اما شومان یهودیان، گیدی جایی کی باید در او به عبادت بوکونید، اورشلیمه.»

21 عیسی بوگفته: «ای زن، باور بوکون زمانی فرسه کی پتره نه آ کوه رو عبادت کونیدی، نه اورشلیمه میان. 22 شومان اونچی به کی نشناسیدی عبادت کونیدی، اما امان اونچی به کی شناسیم عبادت کونیم، چونکی نجات به وسیله به قومه یهود فراهم به. 23 اما زمانی آبه و الاثم او زمان فرسه کی عبادت کوننده یانه حقیقی، پتره در روح و راستی عبادت کونیدی، چونکی پتر به دوناله آجور عبادت کوننده یان ایسه. 24 خدا روحه و اونه عبادت کوننده یان باید اونه در روح و راستی عبادت بوکونید.»

25 زن بوگفته: «دانم کی مسیح (یعنی مسح بوبوسته) آبه. وختی اون بایه، همه چیزه آمره خیر دهه.»

26 عیسی اونه بوگفته: «من کی تی آمره حرف زئن درم، هونم.»

27 او لحظه عیسی شاگردان از راه فرسه بیدی و از آنکی اون ایتا زنه آمره حرف زئن دبو، تعجب بوکودیدی. اما هیچکی وورسه کی: «چی خوابی؟» یا «چره او زنه آمره حرف زنی؟» 28 اون وخت زن خو کوزه به جا بته و به شهر بوشو و مردمه بوگفته: 29 «باید مردی به بیدینید کی هر چی کی تا الآن بوکوده بوم، مره بوگفته. آیا امکان ناره کی اون مسیح به؟» 30 پس اوشان از شهر بیرون بموییدی و عیسی ورجه بوشوییدی.

31 آ میان، شاگردان از اون خواهش بوکودیدی و بوگفتیدی: «اوستاد چیزی بوخورا!»

32 اما عیسی اوشانه بوگفته: «من خوراکی، خوردنره دارم کی شومان از اون چیزی نایدی.»

33 شاگردان همدیگره بوگفتیدی: «مگر کسی اونه ره خوراکی باورده؟»

34 عیسی اوشانه بوگفته: «می خوراک انه کی اراده به او کسی به کی مره اوسه کوده بجا باورم و اونه کاره به کمال برسانم. 35 آیا آ حرفه نیشتوستیدی کی: «چهار ماه بیشتر به وخته درو نمأنسته؟» اما من شمره گم، شیمی چشمانه و اکونید و بیدینید کی الآن مزرعه یان آماده به درو به.

36 الآن دروگر خو مزده فیگیره و حاصلی برای زندگی به ابدی به دست آورده، تا اون کی بکاشته و اون کی درو بوکوده، با هم شاد ببید. 37 در آبه آ گفته درسته کی: «اینفر کاره، و اینفر دیگر درو کونه.» 38 من شمره اوسه کودم تا محصولی به درو بوکونید کی شیمی دسترنج نی به، دیگران سخت کار بوکودیدی و شومان اوشانه دسترنج برداشت کونیدی.»

39 پس به دوناله شهادته او زنی کی بوگفته بو: «هرچی کی تا الآن بوکوده بوم، مره بوگفته،» خیلی از سامریانه ساکنه او شهر به عیسی ایمان باوردیدی. 40 وختی کی او سامریان عیسی ورجه بموییدی، از عیسی

بخواستیدی کی اوشانه ورجه پیسه. پس دو روز او به پیسه. 41 و خیلی یانم بخاطره ایشتوستنه اونه حرفان ایمان باوردیدی. 42 اوشان او زنه بوگفتیدی: «تنها د بخاطره تی حرفان ایمان ناوریم، چونکی امان خودمان اونه حرفانه بیستوستیم و دانیم کی حقیقتاً آ مرد نجات دهنده به دنیا به.»

† یعنی: زبانه یهودی †† شبات، روز هفتمه هفته به کی او روز میان یهودیان کار نوکونیدی و تمامه روز عبادت و استراحت کونیدی.

نیبی. 15 او مرد بوشو و یهودیانه بوگفته: «اونی کی مره شفا بده، عیسیاه!»

47 اما اگر اونه نیویشته یانه باور نآریدی، چوطو می حرفانه قبول کونیدی؟»

قدرت و اقتداره خدا پسر

زیاده بوستنه پنج تا نان و دوتا ماهی

16 به آ دلیل بو کی حاکمانه یهود عیسیاه آزار دیدیدی، چونکی در روز شبات دست به آجور کاران زه بی. 17 عیسی جواب بده: «می پتر هنوز کار کونه، منم کار کونم.» 18 به آ خاطر یهودیان بیشتر از قبل خواستیدی کی اونه بوکوشید، چونکی نه تنها روز شباته ایشکنه بی، بلکه خدایه خو پتر دوخوادی و خودشه خدا امره برابر دانستی.

19 عیسی جواب بده: «آمین، آمین، شمره گم کی پسر از خودش هیچ کاری نتانه انجام بده مگر او کارایی کی پتر انجام دهه، پسر بیدینه. چونکی هرچی کی پتر کونه، پسریم کونه. 20 پتر پسره دوست دآره و هر کاری کی کونه، اونه نیشان دهه و کارایی از آن بزرگترم در آینده نیشان دهه تا شومان از تعجب مات بمآنید. 21 هوطو کی پتر فرده یانه ویریزانه و اوشانه زنده کونه، پسر هم هر کسی یه کی بخوایه، زنده کونه. 22 پتر کسی یه داوری نوکونه، بلکه تمامه کاره داوری یه به پسر بیسپرده. 23 تا همه پسره احترام بوکونید، هوطو کی پتره احترام نهیدی. کسی کی پسره احترام نوکونه، به پتری کی اونه اوسه کوده، احترام ننه. 24 آمین، آمین، شمره گم هر کی می کلامه گوش بده و به کسی کی مره اوسه کوده ایمان باوره، زندگی یه ابدی دآره و محکومه نیبه، بلکه از مرگ به زندگی یه ابدی انتقال پیدا کونه.

25 آمین، آمین، شمره گم، زمانی فرسه، بلکه الانه کی فرده یان، خدا پسره صدایه ایشنویدی و هر کی گوش بده، زنده به. 26 چونکی هوطو کی پتر در خودش حیات دآره، خو پسریم عطا بوکوده کی در خودش حیات بدآره. 27 و اونه آ قدرته بخشه کی داوری بوکونه، چونکی انسانه پسره. 28 از آ حرفان تعجب نوکونید، چونکی زمانی فرسه کی همه یه اوشانی کی در قبرییدی، اونه صدایه ایشنویدی و بیرون آیدیدی. 29 اوشانی کی خوبی بوکوده بید، برای قیامتی کی خو دونبال زندگی ابدی یه دآره. اوشانی کی بدی بوکوده بید، برای قیامتی کی خو دونبال مکافاتنه دآره. 30 من از خودم هیچ کاری نتانم بوکونم، بلکه از اونچی کی ایشنوم، داوری کونم و می داوری یم عادلانه یه، چونکی به دونبال انجامه می خواسته یان نی یم، بلکه خوایم خواسته یه اونی یه کی مره اوسه کوده انجام بدم.

عیسی شاهدان

31 «اگر خودم مره شهادت بدم، می شهادت اعتبار نآره. 32 اما کسی دیگری ایسه کی مره شهادت دهه و دانم کی اونه شهادت در مورده من معتبره. 33 البته شومان کسانیی یه یحیی ورجه اوسه کودیدی و اون بر حقیقت شهادت بده. 34 نه بخاطره آنکی من انسانه شهادته قبول بوکونم، بلکه آ حرفانه زم تا نجات پیدا بوکونید. 35 یحیی چراغی بو روشن و نورانی و شومان خواستیدی کی زمانی اونه نوره میان خوش بیبید. 36 اما من شهادتی محکمتر از یحیی شهادت دارم، چونکی پتر کارانی مره بیسپرده تا به کمال برسآنم، یعنی آ کارانی کی کونم، مره شهادت دهه کی مره پتر اوسه کوده. 37 هو پتری کی مره اوسه کوده، خودش مره شهادت دهه.

شومان هرگز اونه صدایه نیشنوستیدی و اونه رویه نیده بیدیدی. 38 اونه کلامه شیمی دیله میان نآریدی. چونکی به اونی کی اونه اوسه کوده ایمان نآریدی. 39 هه کیتابه مقدسه به دقت خوانیدی، چونکی فکر کونیدی توسطه اون زندگی یه ابدی نآریدی، در حالی کی هه کیتابانه کی مره شهادت دهه. 40 اما نخوآیدیدی می ورجه بایدید تا زندگی یه ابدی پیدا بوکونید. 41 «جلاله از آدمیان قبول نوکونم. 42 اما شمره شناسم کی خدا محبته شیمی دیله دورون نآریدی. 43 من به نام می پتر یموم، اما شومان مره قبول نوکونیدی. اما اگر کسی دیگری به نام خودش بآیه، شومان اونه قبول کونیدی. 44 چوطو تأییدی ایمان باورید، در حالی کی همدیگره جلال دیهیدی. اما به دونباله جلالی کی از خدایه یکتا ایسه، نی بیدیدی؟ 45 فکر نوکونید اون منم کی پتره ورجه شمره متهم کونم. شیمی متهم کوننده موسایه، هونی کی شومان به اون امید توستیدی. 46 اگر موسایه قبول داشتیدی، مره قبول کودیدی، چونکی اون درباره یه من بینویشته بو.

6 مدتی بعد، عیسی به او طرفه دریاچه جلیل کی هو دریاچه تپیریه بو، بوشو. 2 گروهی زیادی اونه دونبالسر بوشویدی چونکی معجزاتی کی با شفا یه مریضان انجام بده بو، بیده بید. 3 پس عیسی تپه جور بوشو و خو شاگردانه امره او یه بینیشته. 4 (یهودیانه عیده پسخ نزدیک بو.) 5 وختی عیسی نیگاه بوکوده، بیده کی گروهی زیادی اونه طرف آمون دریدی، فیلیپسه بوگفته: «از کویه نان بهینیم تا آشان بوخورید؟» 6 عیسی آ حرفه بوگفته چون خواستی اونه امتحان بوکونه و خودش بهتر دانستی کی چی بوکونه.

7 فیلیپس جواب بده: «دیویست دینار نانم اوشانه ستره نوکونه، حتی اگر هر کدامه اوشان ایچه نان بوخورید.» (دیویست دینار، او موقع حدوده هشت ماهه کارگره مزد بو.)

8 ایتا دیگر از شاگردان به نام آندریاس کی شمعون پطرس برار بو، بوگفته: 9 «ایتا پسر بچه ایسه کی پنج تا نانه جو و دوتا ماهی دآره، اما آن، چوطو آ گروهی ستره کونه؟»

10 عیسی بوگفته: «مردمه بینیشآنید.» او یه سبزه زار زیاد بو. او جمعیت میان پنج هزار نفر فقط مرد بید. 11 اون وخت عیسی نانه فیگفته و شکرگزاری بوکوده و اونه شاگردان، بین اوشانی کی نیشته بید، تقسیم بوکودیدی، و ماهی یانه امره یم هو کاره بوکوده، به اندازه بی کی خواستیدی اوشانه فده. 12 وختی ستره بوستیدی، خو شاگردانه بوگفته: «هر چی زیاد بمو خورده نانه جمع کونید تا چیزی از بین نشه.» 13 پس اوشانه جمع کودیدی و از باقی مانده یه او پنج تا نانه جو کی جماعت بوخورده بید، دوازده تا زنبیل پُره بوسته!

14 مردم با دننه آ معجزه کی از عیسی ظاهره بوسته، بوگفتیدی: «راستی، راستی کی اون هو پیامبری ایسه کی باستی به جهان بمو بی.» 15 عیسی وختی بفهمسته کی اوشان تصمیم دآریدی اونه به زور پادشاه بوکونید، او جایه ترکه کوده و تنهایی به کوه بوشو.

عیسی آبه رو راه شه

16 غروب دم، اونه شاگردان به سمته دریاچه بیزیر بمویدیدی. 17 هوا تاریک بو و عیسی هنوز اوشانه امره نیسه بو، اوشان سوار قایق بووستیدی و به او طرفه دریاچه، به طرفه کفرناحوم بوشویدیدی. 18 اما در آ موقع، دریاچه بخاطره وزشه باده سختی کی آمویی به تلاطم دگفته. 19 وختی به اندازه پنج یا شیش کیلومتر پارو بزه بید، عیسی بیده بیدیدی کی آبه رو راه شوئون دره و قایقه نزدیکه بوستن دره. پس هراسانه بوستیدی. 20 اما عیسی اوشانه بوگفته: «منم، نترسید!» 21 اون وخت خواستیدی اونه سوار قایق بوکونید، کی قایق هو لحظه به مقصد فرسه.

عیسی، نانه حیاته

22 روز بعد، جماعتی کی او طرفه دریاچه ایسه بید، بفهمستیدی کی بجز ایتا قایق، قایقه دیگری او یه ننه بو و دانستیدی کی عیسی خو شاگردانه امره اونه سوار نو بوسته بو، بلکه شاگردان تنهایی بوشو بید. 23 اون وخت قایقانه دیگری از تپیریه بمویدیدی و نزدیکه جایی فرسه بیدیدی کی اوشان بعد از شکرگزاری عیسی، نان بوخورده بید. 24 وختی مردم بفهمستیدی کی نه عیسی او یه ایسه و نه اونه شاگردان، او قایقانه سوار بوستیدی و به دونباله عیسی به کفرناحوم بوشویدیدی.

25 وختی اونه او طرفه دریاچه پیدا بوکودید، اونه وورسه بیدیدی: «ای اوستاد، کی آبه بمویی؟»

26 عیسی جواب بده: «آمین، آمین، شمره گم، می دونبال گردیدی نه به دیله معجزاتی کی بیده بیدیدی، بلکه بخاطره او نانی کی بوخوریدیدی و ستره بوستیدی. 27 کار بوکونید اما نه خوراکه فانی ره، برای خوراکی کی تا

عیسی شاگردان عیسیایه ترکه کودید

60 خیلی از اونه شاگردان با ایشتنوستنه آ حرفان بوگفتیدی: «آ تعلیم خیلی سخته، کی تانه اونه قبول بوکونه؟»
 61 عیسی دانستی کی اونه شاگردان درباره اونه حرفان همههمه کودن دریدی. اوشانه بوگفته: «آیا آن باعنه شیمی انحراف به؟» 62 پس اگر انسانه پسره بیدینید کی به خو جایه اول صعود بوکونه، چی کونیدی؟ 63 روحه کی زنده کونه، جسم فایده‌یی ناره. حرفانی کی من شمره بوگفتم، روح و زندگی‌یه. 64 اما بعضی از شومان ایسه‌بیدی کی ایمان ناوردیدی. «عیسی از اول دانستی کی چی کسانئ ایمان ناوردیدی و کی‌یه کی اونه به دشمن تسلیم کونه. 65 بعد از اون، بوگفته: «هنه وستی شمره بوگفتم کی هیچکس نتانه می ورجه بایه، مگر آنکی از پتره طرف به اون عطا بو بوسته بی.»
 66 در آ زمان خیلی از اونه شاگردان واگردستیدی و د اونه همراهی نوکودیدی. 67 پس عیسی او دوازده شاگرده کی قبلاً انتخاب بوکوده بو بوگفته: «آیا شومانم خوایبیدی بیشید؟»
 68 شمعون پطرس جواب بده: «ای سرور، کی ورجه بیشیم؟ کلماته زندگی‌یه ابدی تی ورجه نهه. 69 و امان ایمان باوردیم و دانیم کی تویی او قدوس از پیشه خدا.»
 70 عیسی اوشانه جواب بده: «مگر شومان دوازده نفره من انتخاب نوکودم؟ با آ حال ایئا از شومان از ابلیسه.» 71 اون به یهودا، شمعون اسخریوطی پسر، اشاره کودی، چونکی ایئا از او دوازده نفر بو کی بعد از مدتی عیسیایه به دشمن تسلیم کودی.

عیسی عیده خیمه‌یان شونون دره

7 از اون به بعد عیسی جلیل میان گردستی، نحوآستی یهودیه میان بپسه، چونکی حاکمانه یهود خواستیدی اونه بوکوشید. 2 وختی عیده خیمه‌یان کی ایئا از یهودیانه عید بو، نزدیکه بوسته، 3 عیسی براران اونه بوگفتیدی: «ایه ترکه کون و به یهودیه بوشو، تا تی هواداران کارایی کی کونی، بیدینید. 4 چونکی هر کی خویه شناخته بیه، خلوتی کار نوکونه. تو کی آ کارانه کونی، دنیاپه نیشان بدن.» 5 چونکی حتی اونه برارانم اونه ایمان ناورده بید.
 6 پس عیسی اوشانه بوگفته: «می وخت هنوز فترسه، اما شیمی‌ره هر وختی مناسبه. 7 دنیا نتانه از شومان متنفر بیه، اما از من نفرت داره، چونکی من شهادت دهم کی اونه کاران، بده. 8 شومان خودتان به عید بیشید. من الان نایم، چونکی می وخت هنوز فترسه.» 9 اونه بوگفته و جلیل میان بپسه.
 10 اما بعد از اونکی اونه براران به عید بوشویدی، خودشم بوشو، اما نه آشکارا بلکه خلوتی. 11 پس حاکمانه یهود، عیده موقع اونه دونبال بیدی و وورسه‌بیدی: «او مرد کویه ایسه؟» 12 درباره اونه مردمه میان همههمه زیاد بو. تعدادی گفتیدی: «مرد خوبی ایسه» و تعداده دیگرم گفتیدی: «نه، بلکه مردمه گمراهه کونه.» 13 چون از حاکمانه یهود ترس داشتیدی، هیچکس درباره اونه آشکارا حرف نزه‌یی.

عیسی خانه‌یه خدا میان تعلیم دهه

14 چون نیمی از عید بوگذشته بو، عیسی به صحن معبد بمو و شروع به تعلیم بوکوده. 15 یهودیان تعجب بوکودیدی و وورسه‌بیدی: «آ مرد کی درسه الهی نخوانده، چوطو تانه آنقدر معلومات بداره؟»
 16 عیسی در اوشانه جواب بوگفته: «می تعالیم از من نی‌یه، بلکه از کسی ایسه کی مره اوسه کوده. 17 اگر کسی براستی بخویه کی اونه اراده‌یه انجام بده، فهمه کی آ تعالیم از خدایه، یا آن کی من از خودم گم. 18 اونی کی از خودش گه، به دونبال اونه کی خودشه جلال بده، اما اونی کی خویه کسی‌یه کی اونه اوسه کوده جلال بده، راستگه و در اون هیچ ناراستی‌یی ننه. 19 آیا موسی شریعته شمره فنده؟ اما هیچ‌کدام از شومان به اون عمل نوکونیدی. پس چره خوایبیدی مره بوکوشید؟»
 20 مردم جواب بدیدیدی: «تره دیوبزه، کی‌یه کی تی کوشتنه دونبال بیه؟»

زندگی‌یه ابدی باقی‌یه، خوراکی کی انسانه پسر شمره فده. چونکی بر پسره کی خدایه پتر، مهر تأیید بزه.»
 28 اون وخت از اون وورسه‌بیدی: «چی بوکونیم تا کارایی کی خدا خویه انجام بدیم؟»
 29 عیسی در جواب بوگفته: «کاری کی خدا خواسته‌یه اونه کی به او کسی کی اون اوسه کوده ایمان باورید.»
 30 بوگفتیدی: «چی معجزه‌یی امره نیشان دیهی تا با اونه دئن، تره ایمان باوریم؟ چی کونی؟» 31 امی پتران بیابانه میانی مئایه[†] کی خوراکه آسمانی بو، بوخوردیدی هوطو کی بینویشته نهه: «اون از آسمان اوشانه نان فده تا بوخورید.»
 32 عیسی جواب بده: «آمین، آمین، شمره گم، موسی نبو کی از آسمان او نانه شمره فده، بلکه می پتر بو کی نانه حقیقی‌یه از آسمان شمره فده.
 33 چونکی خدا نان، کسی‌یه کی از آسمان نازله به و به دنیا حیات بخشه.»
 34 پس بوگفتیدی: «آ نانه برای همیشه امره فدن.» 35 عیسی اوشانه بوگفته: «من نانه حیات ایسم، هر کی می ورجه بایه، هرگز گرسنه نیبه و هر کی مره ایمان باوره، هرگز تشنه نیبه. 36 ولی هوطو کی شمره بوگفتم، هرچند کی مره بیده‌بیدی، اما ایمان ناوردیدی. 37 هر کسی کی پتر، مره ببخشه، می ورجه آبه و هر کی می ورجه بایه، هیچ وخت اونه از خودم دوره نوکونم. 38 چونکی از آسمان بیزیر تموم کی می خواسته‌یه عمل بوکونم، بلکه تموم تا خواسته‌یه کسی‌یه کی مره اوسه کوده انجام بدم. 39 و خواسته‌یه کسی کی مره اوسه کوده اونه کی کسانئ‌یه کی اون مره ببخشه، هیچ‌کدامه از دست ندم، بلکه اوشانه در روز آخر ویریزانم. 40 و می پتره خواسته اونه کی هر کسی کی پسره بیدینه به اون ایمان باوره، از زندگی‌یه ابدی برخورداره به، و من اونه در روز آخر ویریزانم.»
 41 اون وخت یهودیان درباره اونه شروع به همههمه بوکودیدی، چونکی بوگفته بو: «من او نان ایسم کی، از آسمان نازله بوسته.» 42 اوشان گفتیدی: «مگر آ مرد، عیسی، یوسفه پسر نی‌یه کی اونه پتر و ماره امان شناسیم؟ پس چوطو گه کی <از آسمان نازله بوستم؟>»
 43 عیسی در جواب بوگفته: «همدیگره امره همههمه نوکونید! 44 هیچکس نتانه می ورجه بایه مگر، پتری کی مره اوسه کوده اونه جذب بوکونه. من اونه در روز آخر ویریزانم. 45 در کیتابه انبیا بمو کی: <همه از خدا تعلیم گیریدی.>^{††} پس هر کی از خدا بیستوه و از اون تعلیم بیگیره، می ورجه آبه. 46 هیچ کس پتره نیبه، مگر اون کسی کی از طرفه خدا بمو؛ اون، پتره بیده. 47 آمین، آمین، شمره گم، هر کی ایمان باوره، از زندگی‌یه ابدی برخورداره. 48 من نانه زندگی ایسم. 49 شیمی پتران بیابانه میان مئایه بوخوردیدی، ولی به هر حال بقرددیدی. 50 اما نانی کی از آسمان نازله به، هر کی از اون بوخوره، نیمیره. 51 اون نانه زنده من ایسم کی از آسمان نازله بوسته. هر کی آ نانه بوخوره، تا ابد زنده مانه. نانی کی من برای حیاته دنیا ببخشم، می بدنه.»
 52 پس بحثه تندی حاکمانه یهوده میان به وجود بمو کی: «آ مرد چوطو تانه خو بدنه امره فده تا بوخوریم؟»
 53 عیسی اوشانه بوگفته: «آمین، آمین، شمره گم کی تا انسانه پسره بدنه نوخورید و اونه خونه ننوشید، در خودتان زندگی ابدی ناوردیدی. 54 هر کی می بدنه بوخوره و می خونه بنوشه، زندگی‌یه ابدی داره و من در روز آخر اونه ویریزانم. 55 چونکی می بدن خوراکه حقیقی و می خون نوشیدنی‌یه حقیقی‌یه. 56 کسی کی می بدنه خوره و می خونه نوشه در من ساکنه به و منم در اون ساکنه بم. 57 هوطو کی پتره زنده مره اوسه کوده منم به می پتر زنده‌یم، اونی کی مره خوره، توسطه من زنده مانه. 58 آن، نانی‌یه کی از آسمان نازله بوسته، نه مثله اونچی کی شیمی پتران بوخوردیدی و به هر حال بقرددیدی؛ بلکه هر کی از آن بوخوره، تا ابد زنده مانه.» 59 عیسی آ حرفانه زمانی بوگفته کی کفرناحومه کنیسه میان تعلیم دئی.

† نان کی خدا برای قومه اسرائیل بیابانه میان فده. تورات، کیتابه خروج، باب 16، آیه 6.45 †† تورات، کیتابه اشعیا، باب 54، آیه 13.

21 عیسی در جوابه اوشان بگفته: «من ایثا معجزه بوکودم و شومان همه تا از اون ماته بوستیدی. 22 موسی حکمه ختنه یه شمره فده - البته آن نه از طرفه موسی بو، بلکه از طرفه پئرانه قوم بو - و طبق آ حکم، شومان شیمی پسرانه در روز شبات ختنه کونیدی. 23 پس اگر انسان در روز شبات ختنه به تا موسی شریعت نشکفه، چره عصبانی بیدی از آنکی تمامه بدنه انسانی یه در روز شبات سلامتی بیخشم؟ 24 سرسری داوری نوکونید، بلکه به حق داوری بوکونید.»

مردمه واکنش نسبت به عیسی حرفان

25 پس بعضی از اهالی یه اورشلیم بگفتیدی: «آیا آن هونی نی یه کی قصد داری اونه بوکوشید؟ 26 بیدینید چوطو آشکارا حرف زنه و اونه هیچی نیگیدی! آیا امکان داره کی حاکمانه قوم آ حقیقته بفهمستیدی کی اونه مسیح؟ 27 امان دانیم کی آ مرد از کویه بمو، وختی کی مسیح ظهور بوکونه، کسی نانه کی از کویه آیه.»

28 اون وخت عیسی موقعه تعلیم معبده میانی، با صدایه بلند بگفته: «مره شناسیدی و دانیدی کی کویه شینم، اما من از طرفه خودم نموم؛ اونی کی مره اوسه کوده، حق و شومان اونه شناسیدی. 29 اما من اونه شناسم، چونکی من از اونم و اون مره اوسه کوده.» 30 پس خواسیدی کی اونه گرفتاره کونید، اما هیچکی اونه دست درازه نوکوده، چونکی اونه وخت فرسه بو. 31 به هر حال خیلی از مردم اونه ایمان باوردیدی. اوشان گفتیدی کی: «آیا وختی مسیح پایه، از آ مرد بیشتر معجزه کونه؟»

32 اما فریسیانه گوش فرسه کی مردم درباریه عیسی آجور همهمه کونیدی. پس سرانه کاهنان و فریسیان، قراولانه معبده اوسه کودیدی تا اونه گرفتاره کونید. 33 اون وخت عیسی بگفته: «زمانه کمی شیمی امره ایسم، از آن به بعد او کسی ورجه شم کی مره اوسه کوده. 34 می دونبال گردیدی، اما پیدا نوکونیدی، و جایی کی من شم، شومان نتانیدی بااید.»

35 پس یهودیان همدیگره گفتیدی کی: «آ مرد کویه شه کی امان نتانیم اونه پیدا بوکونیم؟ نوکونه خوابه بشه یهودیانی ورجه کی بین یونانیان پراکنده بیدی و یونانیانه تعلیم بده. 36 اونه منظور چی بو کی بگفته «می دونبال گردیدی، اما نتانیدی پیدا بوکونید و جایی کی من ایسم، شومان نتانیدی بااید؟»

عیسی حرفان در آخرین روز عید

37 روز آخر کی روز بزرگه عید بو، عیسی پیسه و با صدایه بلند بگفته: «هر کی تشنه یه، می ورجه پایه و آب بوخوره. 38 هر کی به من ایمان باوره، هوطو کی کیتابه مقدس گه، از اونه وجود چشمه یانه آیه زنده جاری به.»

39 آ حرفه درباریه روح بگفته کی کسانی کی به اون ایمان باورید، او روحه پیدا کونیدی. چونکی روح هنوز عطا نوبوسته بو، و عیسی هنوز جلال پیدا نوکوده بو.

مردمه اختلاف در مورد عیسی

40 بعضی از مردم با ایشئوستنه آ حرفان گفتیدی کی: «راستی، راستی کی آ مرد هو پیامبره موعوده.» 41 دیگران گفتیدی کی: «اون مسیح!» اما گروهی دیگر وورسه بیدی: «مگر مسیح از جلیل ظهور کونه؟ 42 مگر کیتابه مقدس نوگفته کی مسیح از نسله داووده و از بیت لحم، دهی کی داوود در اون زندگی کودی، ظهور کونه؟» 43 پس بخاطره عیسی مردمه میانی اختلاف دکفته. 44 تعدادی خواسیدی کی اونه گرفتاره کونید، اما هیچکی اونه دست درازه نوکوده.

بی ایمانی رهبران دین

45 پس قراولانه معبد و آگردستیدی سرانه کاهنان و فریسیانه ورجه. فریسیان و سرانه کاهنان از اوشان وورسه بیدی: «چره اونه ناوردیدی؟»

46 قراولان جواب بدیدی: «تا الان مثله آ مرد کسی حرف نزه.»

47 پس فریسیان بگفتیدی: «مگر شومانم فریب بوخوردیدی؟ 48 آیا از حاکمان یا فریسیان کسی ایسه کی اونه ایمان باورده بی؟ 49 البته کی نه! اما آ مردمه نادان کی از شریعت چیزی نانیدی، ملعونیدی.»

50 نیقودیموس کی بیشتر عیسی ورجه بوشو بو و ایثا از فریسیان بو، بگفته: 51 «آیا آمی شریعت کسی یه محکوم کونه، بدونه آنکی اول اونه حرفه بیشتوه و بداننه کی چی بوکوده؟»

52 در جواب بگفتیدی: «مگر تونم جلیلی بی؟ تحقیق بوکون و بیدین کی هیچ پیامبری از جلیل وینیریزه!» 53 بعد از اون، هر کی خودشه خانه بوشو. اما عیسی بوشو به کوهه زیتون.

بخششه زنه زناکار

2 وخته سحر عیسی بازم به صحن معبد بمو. در اویه مردم همه اونه دور جمع بوستیدی عیسی بینشته و اوشانه تعلیم بده. 3 در آ وخت علمایه دین و فریسیان، زنی یه کی در حینه زنا بیگفته بید، باوردیدی و اونه مردمه میان بداشتیدی.

4 عیسی بگفتیدی: «اوستاد، آ زنه در حینه زنا بیگفتیدی. 5 موسی در شریعت، امره حکم بوکوده کی آجور زناکان سنگسار ببید. اما تو چی گی؟»

6 انه بگفتیدی تا اونه امتحان بوکونید تا ایثا بهانه بی بدارید و اونه محکوم بوکونید. اما عیسی خو سره بیزیر توده و خو انگوشته امره زمینه رو نیویشتی. 7 اما چونکی اوشان بازم از اون سوال کودیدی، عیسی خو سره بلنده کوده و اوشانه بگفته: «از شیمی میانی هر کسی کی گناهی ناره، اولین سنگه اونه بزنه.» 8 بازم خو سره بیزیر توده و زمینه رو نیویشتی.

9 با ایشئوستن آ حرف اوشان، ایثا ایثا از بزرگتران شروع بوکودیدی و از اویه بوشویدی و عیسی اویه او زنه امره تنها پیسه. 10 اون وخت عیسی خو سره بلنده کوده و اونه بگفته: «ای زن، اوشان کویه ایسه بیدی؟

هیچکس تره محکوم نوکوده؟»

11 جواب بده: «هیچکس، ای سرور.»

عیسی اونه بگفته: «منم تره محکوم نوکونم. بوشو، و د گناه نوکون.»

عیسی نوره دنیا یه

12 پس عیسی ایبار دیگر مردمه امره حرف بزه و بفرماسته: «من نوره دنیا ایسم، هر کی از من پیروی بوکونه، هرگز در تاریکی راه نیشه، بلکه از نوره زندگی برخورداره به.»

13 پس فریسیان اونه بگفتیدی: «تو خودت، خودت ره شهادت دیهی، پس تی شهادت معتبر نی یه.»

14 عیسی در جوابه اوشان بگفته: «هرچند کی من خودم، خودمه ره شهادت دهم، ولی می شهادت معتبره، چونکی دانم از کویه بموم و به کویه شم، اما شومان نانیدی کی من از کویه بموم و به کویه شم. 15 شومان فکره انسانی امره داوری کونیدی، اما من کسی ره داوری نوکونم. 16 ولی اگر داوری یم بوکونم، می داوری درسته، چونکی تنها نی یم، بلکه پتری کی مره اوسه کوده، می امره یه. 17 شیمی شریعته دورون بینویشته بو کی شهادته دوتا شاهد معتبره. 18 من خودم مره شهادت دهم و می پترم کی مره اوسه کوده، مره شهادت دهه.»

19 اون وخت از عیسی وورسه بیدی: «تی پتر کویه ایسه؟»

عیسی جواب بده: «نه مره شناسیدی نه می پتره. اگر مره شناختیدی می پترم شناختیدی.» 20 عیسی آ حرفانه زمانی کی در بیت المال معبد تعلیم دبی، بیان بوکوده، اما هیچکس اونه دستگیر نوکوده چونکی اونه وخت هنوز فترسه بو.

عیسی حرفان درباریه خودشه مرگ

21 عیسی ایدفعه دیگر اوشانه بگفته: «من شم و شومان می دونبال گردیدی و شیمی گناهانه میان میریدی. او جایی کی من شم، شومان نتانید بااید.»

به گناه محکوم بوکونه؟ پس اگر حقیقته شمره گم، چره می حرفانه باور نوکونیدی؟⁴⁷ کسی کی از خدایه، خدا کلامه قبول کونه، اما شومان کی قبول نوکونیدی، بخاطره انه کی از خدا نی پیدی.»

برتری یه عیسی بر ابراهیم و پیامبران

48 یهودیان در جوابه اون بوگفتیدی: «آیا امان درست نوگفتیم کی تو

سامری یه بیگانه و دیوبزه یی؟»

49 عیسی جواب بده: «من دیوبزه نی یم، بلکه می پیره احترامه دارم. اما شومان مره بی احترامی کونیدی. 50 من به دونباله می جلال نی یم. ولی کسی ایسه کی به دونباله جلال دئنه منه و داوری یم با اونه. 51 آمین، آمین، شمره گم، اگر کسی می کلامه بداره، مرگه تا ابد نیدینه!»

52 یهودیان اونه بوگفتیدی: «الآن د یقین پیدا بوکودیم کی تو دیوبزه یی! ابراهیم و پیامبران بفریدید، الآن تو گی کی: «اگر کسی می کلامه بداره، هرگز نیمیره!»⁵³ آیا تو از امی پتر ابراهیم بزرگتری؟ اون بفرده، پیامبران بفریدیدی، خودته کی دانی؟»

54 عیسی بوگفته: «اگر من خودمه جلال بدم، می جلال ارزش ناره. اونی کی مره جلال دهه، می پتره، هونی کی شومان گیدی امی خدایه. 55 هر چند کی شومان اونه نشناسیدی، اما من اونه شناسم. اگر بگم کی اونه شناسم، شیمی مانتستن دروغگو بم. اما من اونه شناسم و اونه کلامه داشتن درم. 56 شیمی پتر، ابراهیم، شادی کودی تا می روز بیدینه. و او روز بیده و شاده بوسته.»

57 یهودیان اونه بوگفتیدی: «هنوز پنجاه سالم ناری، ابراهیمه بیده یی؟»
58 عیسی اوشانه بوگفته: «آمین، آمین، شمره گم، قبل از اونکی ابراهیم بیه، من ایسم!»⁵⁹ پس سنگه اوشدیدی تا اونه سنگساره کونید. اما عیسی خوره قایمه کوده و از صحن معبد بیرون بوشو.

شفایه کوره مادرزاد

9 عیسی شوئون دبوو کی ایتا کوره مادرزاده بیده. 2 اونه شاگردان از اون وورسه پیدی: «اوستاد، گناهه کی بوکوده، کی ا مرد کور به دنیا

بم؟ از خودشه یا از اونه پتر و مار؟»

3 عیسی جواب بده: «نه از خودشه و نه از اونه پتر و مار، بلکه ا طو بوبوسته تا آنکی قدرته خدا در اون آشکاره به. 4 تا روز، بایستی اونی یه کی مره اوسه کوده اونه کارانه انجام بدیم. شب نزدیکه بوستن دره کی در اون کسی نتانه کاری بوکونه. 5 تا زمانی کی دنیا میان ایسم، نوره دنیا ایسم.»
6 انه بوگفته خو آبه دهان زمینه رو توده، و گیل چاکوده، و اونه او مرد چشمانه رو بمالسته. 7 و اونه بوگفته: «بوشو در حوضه سیلوحا (کی به زبانه عبری «فرستاده» معنی دهه) تی چشمانه بوشور.» پس بوشو و بوشوسته و از او یه با چشمانه باز و اگر دسته.

8 همسایان و کسان کی قبلاً اونه در حاله گدایی بیده بید، از همدیگر وورسه پیدی: «مگر آن، اونی نی یه کی نیشتی و گدایی کودی؟»⁹ بعضی گفتیدی: «هونه.» دیگران گفتیدی: «شبییه اونه.»

اما اون خودش اصرار بوکوده و بوگفته: «من هونم.»

10 پس از اون وورسه پیدی: «چو طو تی چشمان بازه بوسته؟»

11 جواب بده: «مردی عیسی نام، گیل چاکوده و می چشمانه رو بمالسته و بوگفته «بوشو به حوضه سیلوحا و تی چشمانه بوشور.» پس بوشوم و بوشوستم و می چشمان بازه بوسته.»

12 از اون وورسه پیدی: «اون کویه ایسه؟»

جواب بده: «ناتم.»

13 پس او مردی یه کی قبلاً کور بو، فریسیانه ورجه باوردیدی. 14 او روز کی عیسی گیل چاکوده بو و اونه چشمانه واکوده، روز شبات بو. 15 اون وخت فریسیانم اونه پرس و جو بوکودیدی کی چو طو تی چشمان بازه بوسته. جواب بده: «می چشمانه گیل بمالسته و من بوشوستم، الآن می چشمان تانه بیدینه.»

22 پس یهودیان بوگفتیدی: «آیا تصمیم داره کی خوره بوکوشه کی ا طو گه: «او جایی کی من شم، شومان نتانید بایید؟»

23 عیسی اوشانه بوگفته: «شومان از بیزیریدی و من از بو جور. شومان از آ دنیا بید ولی من از آ دنیا نی یم. 24 شمره بوگفتم کی شیمی گناهانه میان میریدی. چون اگر ایمان ناورید کی من ایسم کی ایسم،[†] در شیمی گناهان میریدی.»

25 از اون وورسه پیدی: «تو کی ایسی؟»

عیسی جواب بده: «هونی کی از اول شمره بوگفتم. 26 خیلی چیزان درباریه شومان دارم کی شمره بگم و شمره محکومه کونم، اما اونی کی مره اوسه کوده، حق و من اونچی یه کی از اون بیشترستم، به دنیا بازم گم.»²⁷ اوشان نفهمستیدی کی از پتر اوشانه ره گفتن دره.

28 پس عیسی اوشانه بوگفته: «اون وختی کی انسانه پسره بلنده کودیدی، فهمیدی کی من ایسم^{††} و از خودم کاری نوکونم، بلکه فقط اونچی یه گم کی می پتر مره یاد بده. 29 اون کی مره اوسه کوده، می امره یه. اون مره تنها ننه، چونکی من همیشه اون چیزی یه کی اونه خوشحاله کونه، انجام دهم.»³⁰ آ حرفانه امره خیلی یان اونه ایمان باوردیدی.

آزادی حقیقی

31 پس عیسی به یهودیانی کی اونه ایمان باورده بید، بوگفته: «اگر می کلامه میان پیسید، حقیقتاً می شاگرد بیدی. 32 و حقیقته شناسیدی و حقیقت شمره آزاده کونه.»

33 اونه جواب بدیدی: «امان ابراهیمه زاکانیم و هیچ وخت غلامه کسی نو بوستیم. پس چو طویی گی، کی آزاده بیمی؟»

34 عیسی جواب بده: «آمین، آمین، شمره گم، هر کسی کی گناه کونه، غلامه گناهه! 35 غلام هیچ وخت اهله خانه میان جایه همیشگی ناره، اما پسره همیشه جا ننه. 36 پس اگر پسر شمره آزاده کونه، حقیقتاً آزاده بیدی!»

ابراهیم اصلی زاکان

37 «دانم کی ابراهیمه زاکانیدی. اما به دونباله انیدی کی مره بوکوشید، چونکی می کلام شیمی میانی جایی ناره. 38 من از اونچی کی می پتره ورجه بیدم، حرف زوم و شومانم اونچی یه کی از شیمی پتر بیشترستیدی، انجام دیهیدی.»

39 بوگفتیدی: «امی پتر، ابراهیمه.»

عیسی بوگفته: «اگر ابراهیمه زاکان بید، ابراهیمه مانتستن رفتار کودیدی. 40 اما به دونباله انید کی مره بوکوشید و من اونی ایسم کی حقیقتی یه کی از خدا بیشترستم، شمره باز بوگفتم! ابراهیم ا طو رفتار نوکوده. 41 ولی شومان شیمی پتره کارانه انجام دیهیدی.»

خدا زاکان و شیطان زاکان

بوگفتیدی: «امان حرامزاده نی بییم! ایتا پتر داریم کی هو خدایه.»

42 عیسی اوشانه بوگفته: «اگر خدا شیمی پتر بو، مره دوست دانستیدی، چونکی من از طرفه خدا بموم و الآن آیه ایسم. من از طرفه خودم نموم، بلکه اون مره اوسه کوده. 43 بخاطره چی می حرفانه نفهمیدی؟ بخاطره آنکی نتانیدی می کلامه قبول بوکونید. 44 شومان از شیمی پتر شیطانیدی و به دونباله انجامه اونه خواسته یانیدی. اون از اول قاتل بو و حقیقته امره نسبتی ناشتی، چونکی هیچ حقیقتی در اون ننه. هر وخت دروغ گه، از ذاته خودش گه. چونکی دروغگو یه و دروغگو یانه پتره. 45 اما از او یه کی من حقیقته شمره گم، می حرفانه باور نوکونیدی. 46 کی شیمی میان تانه مره

† عبارت «من ایسم کی ایسم» خدا نامره در تورات، کیتابه خروج، باب ۳، آیه ۱۴
ببینویشته بو بوسته: «خدا موسی یه بوگفته: «ایسم اونی کی ایسم» و بوگفته بنی اسرائیله ا طو بوگو: «ایسم مره شیمی ورجه اوسه کوده». و تورات، کیتابه اشعیا، باب ۴۳، آیه ۱۰
ببینویشته بو بوسته: «خداوند گه: «شومان می شاهدان ایسیدی و می بنده کی اونه انتخاب بوکودم تا بدانید، به من ایمان باورید و بفهمید کی من اون ایسم و پیش از من خدایی وجود ناشتی و بعد از من خدایی وجود ناره.» هطو در باب ۸ آیات ۲۸ و ۵۸ و باب ۱۲ آیه ۱۹. ††
به آیه ۲۴ نیگاه بوکونید.

16 پس بعضی از فریسیان بوگفتیدی کی: «او مرد از خدا نی‌به. چونکی احترامه روز شبات نداشته» اما دیگران بوگفتیدی: «چوطو شخصی کی گناهکاره، تانه آجور معجزات بوکونه؟» و اوشانه میان اختلاف دکفته. 17 پس ایدفعه دیگر از اون وورسه‌بیدی: «تو خودت درباره‌یه اون چی گی؟ چونکی تی چشمانه، اون بازه کوده.»

جواب بده: «اون نبی‌به.» 18 اما حاکمانه یهود هنوز باور ناشتیدی کی اون کور بو و اون چشمان بازه بوسته، تا آنکی اون پتر و ماره دوخوآدیدی. 19 و از اوشان وورسه‌بیدی: «آیا آن شیمی پسره، هونی کی گیدی کور به دنیا تمو؟ پس چوطو الآن تانه بیدینه؟»

20 جواب بیدیدی: «دائیم کی امی پسره و دائیم کی کور به دنیا تمو. 21 اما از آنکی چوطو آنه چشمان بازه بوسته و یا کی اون چشمانه واکوده، امان تأییم. از خودش وورسید. اون خودش بالغه و خودش درباره‌یه خودش تانه گب بزنه.» 22 اوشان بخاطره آن اطو گفتیدی، چونکی از حاکمانه یهود ترسه‌بیدی. چونکی حاکمانه یهود همدست بوبوسته بید هر کسی کی اعتراف بوکونه عیسی هو مسیحه، اون از کنیسه بیرونه کونید. 23 بخاطره آن بو کی اون پتر و مار بوگفتیدی، «خودش بالغه و از خودش وورسید.» 24 پس ایبار دیگر او مردی کی قبلاً کور بو، دوخوآدیدی و اون بوگفتیدی: «در حضوره خدا بوگو کی حقیقته گی. امان دائیم کی اون مردی گناهکاره!» 25 جواب بده: «اون گناهکار ایسه یا نی‌به نائم. ایچی‌یه دائم کی کور بوم ولی الآن دینم!»

26 وورسه‌بیدی: «تی آمره چی بوکوده؟ چوطو تی چشمانه بازه کوده؟» 27 جواب بده: «من کی شمره بوگفتم، ولی شومان گوش نیدیدی، چره خوآبیدی دوباره بیشنوید؟ مگر شومانم خوآبیدی اون شاکرد ببیدی؟» 28 اوشان اون فحش بدبیدی و بوگفتیدی: «تو خودت اون شاکردی! امان موسی شاکردیم! 29 امان دائیم کی خدا موسی آمره حرف بزده. اما دائیم ا شخص کوبه‌شینه.»

30 او مرد در جوابه اوشان بوگفته: «چایه تعجبه در حالی کی می چشمانه بازه کوده، نآنیدی از کوبه تمو! 31 ولی امان دائیم کی خدا گناهکارانه دعایه نیشته، اما اگر کسی خداترس به و اون خوسته‌یه انجام بده، خدا اون دعایه ایشته. 32 از بنیاده عالم تا الآن کسی نیشته‌سته اینفر کوره مادرزاده چشمانه بازه کوده بی. 33 اگر ا مرد از طرفه خدا نوبو، از اون کاری برنمویی.»

34 اوشان در جوابه اون بوگفتیدی: «تو سر تا پا در گناه به دنیا بمویی! الآن آمره درس دتن دری؟» پس اون بیرونه کودیدی.

35 وختی عیسی بیشته‌سته کی او مرد بیرونه کودیدی، اون پیدا بوکوده و از اون وورسه: «آیا به انسانه پسر ایمان داری؟»

36 جواب بده: «ای سرور، بوگو کی ایسه تا اون ایمان باورم.»

37 عیسی اون بوگفته: «تو اون بیده‌یی! اون هونی ایسه کی الآن تی آمره حرف زتن دره.»

38 بوگفته: «ای سرور، ایمان دارم!» و عیسی جلو زانو بزده.

39 عیسی بوگفته: «من داوری‌ره به ا دنیا تموم تا کوران بینا، و بینایان کوره بید.»

40 بعضی از فریسیان کی اون آمره بید وختی آنه بیشته‌ستیدی، وورسه‌بیدی: «آیا امانم کوریم؟»

41 عیسی اوشانه بوگفته: «اگر کور بید، گناهی ناشتیدی. ولی الآن کی ادعا کونیدی دینیدی، گناهکار باقی مآبیدی.»

چوپانه خوب

10

«آمین، آمین، شمره گم، کسی کی از در، وارده طویل‌یه گوسفندان نه، بلکی از رایه دیگر وارد به، دوزد و راهزنه. 2 اما اونی کی از در وارده به، چوپانه گوسفندان. 3 دربان، دز اون‌ره بازه کونه و گوسفندان اونه آوازه ایشویدی. اون خو گوسفندان به نام دوخوآنه و اوشانه بیرون بره. 4 وختی تمامه خو گوسفندان بیرون بره، جلوتر از اوشان قدم اوسته و گوسفندان اونه دونبالسر شیدی، چونکی اون صدایه شناسیدی. 5 اما هرگز

بیگانه دونبالسر نیشیدی، بلکی از اون فرار کونیدی، چونکی اون صدایه شناسیدی.»

6 عیسی ا مثله اوشانه‌ره بوگفته، اما نفهستیدی کی اوشانه چی گفتن دره.

7 پس ایدفعه دیگر اوشانه بوگفته: «آمین، آمین، شمره گم، من گوسفندان‌ره «در» ایسم! 8 اوشانی کی از من پیشتر بمویدی همگی دوزد و راهزنید، اما گوسفندان اوشانه حرفه گوش نوکودیدی. 9 من «در» ایسم! هر کی از می راه وارد به، نجات پیدا کونه و آزادانه بودورون آیه و بیرون شه و چراگاه پیدا کونه. 10 دوزد نایه، مگر آنکی دوزدی بوکونه و بوکوشه و نابود بوکونه. من تموم تا اوشان زندگی‌یه ابدی پیدا بوکونید و از او زندگی‌یه ابدی به فراوانی بهره ببرید!

11 «چوپانه خوب من ایسم! چوپانه خوب خو جانه گوسفندان‌ره نهه.

12 کارگر چوپانه مانستن نی‌به و گوسفندان اون‌ه‌شین نی‌بیدی. هر وخت بیدینه گرگ امون دره، گوسفندان وله کونه و فرار کونه و گرگ گوسفندان‌ه حمله کونه و اوشانه پراکنده کونه. 13 کارگر فرار کونه، چره کی کارگره و به فکر گوسفندان نی‌به. 14 چوپانه خوب من ایسم! من می گوسفندان‌ه شناسم و می گوسفندان مره شناسیدی. 15 هوطو کی پتر مره شناسه، منم پتره شناسم. من می جانه گوسفندان‌ره نهه. 16 گوسفندان‌ه دیگری یم دارم کی از

ا طویل نی‌بیدی. اوشانه باید باورم و اوشان می صدایه گوش کونیدی. اون وخت ایبتا گله بیدی یا ایبتا چوپان. 17 پتر، هته وستی مره دوست داره کی من می جانه نم تا اون پس فیگیرم. 18 هیچکس اون از من فیگیره، بلکی من به میل خودم اون فدم. اختیارشه دارم کی فدم و اختیارشه دارم کی اون پس فیگیرم. ا حکمه از می پتره فیگیرم.»

19 به دلپله ا حرفان ایدفعه دیگر یهودیانه میان اختلاف دکفته.

20 خیلی‌یان از اوشان بوگفتیدی: «اون دیوبزه و دیوانه‌یه. چره اون حرفانه گوش کونیدی؟» 21 اما دیگران بوگفتیدی: «اوشان ایبتا دیوبزه حرفان نی‌به. آیا دیو تانه کورانه چشمانه بازه کونه؟»

یهودیان عیسایه به عنوانه مسیح قبول نوکونیدی

22 زمان برگزاری عیده وقف اورشلیمه میان فرسه بو. زمستان بو 23 و عیسی معبده میان، ایوانه سلیمانیه میان راه شویدی. 24 یهودیان اون دور جمع بوستیدی و بوگفتیدی: «تا کی خوآیی آمره شکه میان بداری؟ اگر مسیح ایسی، آمره آشکارا بوگو.»

25 عیسی جواب بده: «شمره بوگفتم، اما باور نوکونیدی. کارآبی کی من به نام می پتر کونم، مره شهادت دیهیدی. 26 اما شومان ایمان ناوردیدی، چونکی از می گوسفندان نی‌بیدی. 27 می گوسفندان، می صدایه گوش کونیدی. من اوشانه شناسم و اوشان می دونبال آیدیدی. 28 من اوشانه زندگی‌یه ابدی بخشم و یقیناً هرگز هلاکه نیبیدی و کسی اوشانه از می دست نتانه بدوزده. 29 می پتر کی اوشانه مره بخشه، از همه پیل‌تره و هیچکس نتانه اوشانه از می پتره دست بدوزانه. 30 من و پتر ایبتا یم.»

31 اون وخت ایدفعه دیگر یهودیان سنگ اوسدیدی تا اون سنگساره کونید. 32 عیسی اوشانه بوگفته: «کارآبه خوبه زیادی از می پتر شمره نیشان بدم، بخاطره کویتا خوآبیدی مره سنگساره کونید؟»

33 جواب بدبیدی: «بخاطره کاره خوب نی‌به کی تره سنگساره کونیم، بلکی بخاطره آنکی کفر گی. چونکی انسانی و خودته خدا خوآنی!»

34 عیسی اوشانه بوگفته: «مگر در شیمی تورات نمو کی خدا بوگفته، شومان خدایانید؟ 35 هیچ قسمتی از کیتابه مقدس از اعتبار ساقطه نیبه.

اگر اوشانی کی کلامه خدا اوشانه فرسه، خدایان خوانده ببیدی، 36 چوطو تآنیدی کسی‌یه کی پتر اون وقف بوکوده و به دنیا اوسه کوده، بیگید کی: «کفر گه، تنها به ا خاطر کی بوگفتم خدا پسرم؟ 37 اگر می پتره کارانه بجا ناورم، می کلامه باور نوکونید. 38 اما اگر بجا اورم، حتی اگر می کلامه باور نآریدی، دسته کم به اون کاران ایمان باورید تا بدانید و باور بدارید کی پتر در منه و من در پتر.» 39 اون وخت ایدفعه دیگر خوآستیدی کی اون

گرفتاره کونید، ولی از اوشانه دست در بوشو.

40 بعد از اون، عیسی به او طرفه رود اردن، او به یحیی قبلاً تعمید دئی، بوشو و او به پیسه. 41 خیلی یان عیسی ورجه بمویدی. اوشان گفتیدی: «هرچند کی یحیی هیچ معجزه بی نوکوده، ولی هر اونچی کی درباریه اشخص بوگفته، حقیقت داشتی.» 42 پس خیلی یان او به عیسی ایمان باوردیدی.

ایلعازر مردن

11

مردی ایلعازر نام مریض بو. اون از مردمانه بیت غنیا بو، دهی کی مریم و او به خواخور مارتا او به شین بید. 2 مریم او زنی بو کی عیسی پایانه معطر بوکوده و خو گبسه امره او به خوشکه کوده. او به برار ایلعازر مریضه بوسته بو. 3 پس ایلعازر خواخوران، عیسی ره پیغام بدیدی و بوگفتیدی: «ای سرور، تی دوست عزیز مریضه.» 4 عیسی وختی آ خبره بیشنوسته بوگفته: «أ مریضی مرگه امره به آخر نسه، بلکه خدا جلاله وستیه، تا خدا پس، توسطه او به مریضی جلال پیدا بوکونه.» 5 عیسی مارتا و او به خواخور و ایلعازر دوست داشتی. 6 پس وختی بیشنوسته کی ایلعازر مریضه، دو روز دیگرم در جایی کی ایسه بو، پیسه.

7 بعد از اون، خو شاگردانه بوگفته: «بایید بازم به یهودیه بیشیم.» 8 او به شاگردان بوگفتیدی: «اوستاد، چند روز پیش بو کی یهودیان خواستیدی تره سنگساره کونید، تو بازم خوابی او به بیشی؟» 9 عیسی جواب بده: «مگر هر روز دوازده ساعت نی به؟ اونی کی در روز راه شه لغزش نوخوره، چونکی نوره آ دنیا به دینه. 10 اما اونی کی در شب راه شه لغزش خوره، چونکی نوری ناره.» 11 بعد از آ حرفان، اوشانه بوگفته: «أمی رفق ایلعازر خوفته، اما شونون درم تا او به بیداره کونم.» 12 پس شاگردان او به بوگفتیدی: «ای سرور، اگر خوفته، خوره خوره خوب به.» 13 اما عیسی از او به مرگ حرف زهیی، در حالی کی او به شاگردان فکر کودیدی کی گه اون خوفته. 14 اون وخت عیسی آشکارا اوشانه بوگفته: «ایلعازر بفرده. 15 شیمی وستی خوشحالم کی او به نیسه بوم، تا ایمان باورید. اما الان او به ورجه بیشیم.» 16 پس توما کی به دو قولو معروف بو، شاگردانه بوگفته: «بایید امانم بیشیم و او به امره بیمیریم.»

عیسی، قیامت و حیا ته

17 وختی عیسی او به فرسه، بفهمسته کی چهار روز ایلعازر قبره میان بنه بیدی. 18 بیت غنیا حدوداً سه کیلومتر اورشلیمه امره فاصله داشتی. 19 یهودیانه زیادی مریم و مارتا ورجه بمو بید تا اوشانه بخاطره مرگه ایلعازر تسلی بید. 20 پس وختی مارتا بیشنوسته کی عیسی او به امون دره، او به استقبال بوشو. اما مریم خانه میان پیسه. 21 مارتا عیسی به بوگفته: «ای سرور، اگر آیه پیسه بی، می برار نمردی. 22 اما دانم کی الان اگر هر چی از خدا بخوایی، تره فده.» 23 عیسی او به بوگفته: «تی برار زنده به.» 24 مارتا او به بوگفته: «دانم کی در روز قیامت زنده به.» 25 عیسی بوگفته: «قیامت و حیات من ایسم. اونی کی مره ایمان باوره، حتی اگر بیمیره بازم زنده به. 26 و هر کی زنده به و مره ایمان داره، یقیناً تا ابد نیمیره. آیا انه باور کونی؟» 27 مارتا بوگفته: «بله، ای سرور، من ایمان دارم کی تو ایسی مسیح، خدا پس، اونی کی باید به جهان بمو بی.»

28 انه بوگفته و بوشو خو خواخور مریمه دوخوآده و خلوتی او به بوگفته: «اوستاد آیه ایسه و تره دوخوآنه.» 29 مریم وختی انه بیشنوسته، بدونه معطلی ویربشته و او به ورجه بوشو. 30 عیسی هنوز وارده دهکده نوبوسته بو، بلکه جایی ایسه بو کی مارتا او به ملاقات بوکوده بو. 31 یهودیانی کی مریمه امره خانه میان ایسه بید و او به تسلی دیدی، وختی بیده بیدی کی مریم عجله امره ویربشته و بیرون بوشو، او به دونبالسر بوشو بیدی، فکر کودیدی کی قبره سر شونون دره تا او به گریه و زاری بوکونه. 32 وختی

مریم او به فرسه کی عیسی ایسه بو، او به بیده و او به زیر بگفته و بوگفته: «ای سرور، اگر آیه پیسه بی، می برار نمردی!» 33 وختی عیسی، گریه و زاریه مریم و یهودیانی کی او به امره همراه بید، او به روح آشفته و سخت منقلبه بوسته. 34 ورسه: «اونه کویه بنه بیدی؟» بوگفتید: «ای سرور، بیا و بیدین.» 35 عیسی گریه بوکوده. 36 پس یهودیان بوگفتیدی: «بیدینید چقدر او به دوست داشتی.» 37 اما بعضی یان بوگفتیدی: «آیا کسی کی او مرد کوره چشمانه بینا بوکوده، نتانستی ایلعازر مرگه جلویه بیگیره؟»

ایلعازر زنده بوستن

38 بعد از اون، عیسی، در حالی کی باز آشفته بو، قبره سر بمو. قبر، غاری بو کی او به دهانه رو سنگی بنه بید. 39 بفرمأسته: «سنگه اوشنید.» مارتا میت خواخور بوگفته: «ای سرور، الان د بویه بد دهه، چونکی چهار روز بوگذشته.» 40 عیسی او به بوگفته: «مگر تره نوگفتم کی اگر ایمان باوری، خدا جلاله دینی؟» 41 پس سنگه اوشدیدی. اون وخت عیسی آسمانه نیگاه بوکوده و بوگفته: «پنر تره شکر کونم کی مره بیشنوستی. 42 من دانستیم کی همیشه مره ایشونی. اما انه کسانو وستی بوگفتم کی در آیه ایسه بیدی، تا ایمان باورید کی تو مره اوسه کودی.» 43 انه بوگفته و بعد از ان، صدایه بلند امره دوخوآده: «ایلعازر، بیرون بیا!» 44 پس او میت کی او به دست و پایه کفته امره نوسته بید و او به صورته ایتن دستماله امره بپوشانه بید، بیرون بمو. عیسی اوشانه بوگفته: «اونه بازه کونید و وئلید بشه.»

عیسی قتله توطئه

45 پس خیلی از یهودیانی کی به دننه مریم بمو بید و عیسی کاره بیده بید، او به ایمان باوردیدی. 46 اما بعضی یان بوشو بیدی فریسیانه ورجه و اوشانه از اونچی کی عیسی بوکوده بو، خبر بدیدی. 47 پس سرانه کاهنان و فریسیان بینشیتیدی و مشورت بوکودیدی. بوگفتیدی: «چی بوکونیم؟ ا مرد معجزاته زیادی ظاهره کونه. 48 اگر وئلیم اون، هوطو پیش بشه، همه به اون ایمان آوری و رومیان آیدی و ا مکانه و ا قومه از اونی دست بیرون آوری.» 49 اما ایتن از اوشان کی او به نام قیافا و در او سال کاهن اعظم بو، دیگرانه بوگفته: «شومان هیچی نانیدی. 50 فکر نوکونید صلاح انه کی اینفر قومه وستی بیمیره، تا آنکی تمامه مردم نابوده بید.» 51 اما ا حرف از خودش نوبو، بلکه چون در او سال اون کاهن اعظم بو اطلو نبوت بوکوده کی عیسی قومه وستی میره، 52 نه تنها قومه وستی، بلکه برای جمع کون و ایتن بوستن خدا زاکان کی پراکنده بیدی. 53 بعد از او روز، او به قتله توطئه به دیچه بیدی. 54 از اون به بعد، عیسی آشکارا د یهودیانه میان رفت و آمد نوکودی، بلکه به شهری کی او به نام افرایم بو در ناحیه یی نزدیکه بیابان بوشو و خو شاگردانه امره او به پیسه. 55 وختی یهودیانه عیده پسخ نزدیکه بوسته، عده زیادی از جاهایه مختلف به اورشلیم بوشو بیدی تا رسمه تطهیر کودنه قبل از پسخ بجا باورید. 56 اوشان به دونبال عیسی بید، وختی معبده صحن میان ایسه بید، همدیگره گفتیدی: «چی فکر کونیدی؟ آیا اصلاً عیده ره نایه؟» 57 اما سرانه کاهنان و فریسیان دستور بده بید کی هر وخت کسی بدانه عیسی کویه ایسه، خبر بده تا او به دستگیر بوکونید.

عیسی تدهین

12 شیش روز قبل از عیده پسخ، عیسی به بیت غنیا، جایی کی ایلعازر زندگی کودی، بمو؛ هونی کی عیسی او به از مرده پانه میان زنده کوده بو. 2 در او به به افتخاره عیسی شام بدیدی. مارتا پذیرایی کودی و ایلعازر از جمله کسانو بو کی او به امره سفره سر نبشته بو. 3 اون وخت، مریم عطره گران قیمتی به کی از سنبله خالص و حدوداً نیم لیتر بو، بیگفته و عیسی پایانه معطره کوده و خو گیسانه امره او به پایه خوشکه

اون وخت ندایی از آسمان فرسه کی: «جلال بدم و بازم دهم!»²⁹ پس مردمی کی اویه ایسه بید، انه بیشتوستیدی و بوگفتیدی: «رعد بو!» دیگران بوگفتیدی: «ایتا فرشته اونه امره حرف بزه.»³⁰ عیسی بوگفته: «أ ندا شیمی وستی بو، نه می وستی.»³¹ الان زمانه داوری به آ دنیا به؛ الان رئیس آ دنیا بیرون توده به.³² و من، وختی کی از زمین بلنده بم همه به طرفه خودم آورم.»³³ اون آ حرفانه امره، اشاره به مرگی بوکوده کی اونه انتظاره داشتی.³⁴ مردم بوگفتیدی: «طبق اونچی کی از تورات بیشتوستیم، مسیح تا ابد باقی مانه، پس چوطویه کی گه انسانه پسر باید بلنده به؟ آ انسانه پسر کی به؟»

³⁵ عیسی آشانه بوگفته: «تا مدته کمی نور شیمی امره ایسه! پس تا مدتی کی هنوز نوره داریدی، راه بیسید، مبادا کی تاریکی شمره بیگیره. اونی کی تاریکی میان راه شه، نانه کویه شونون دره!»³⁶ تا زمانی کی نوره داریدی، به نور ایمان باورید، تا نوره زاکان بیبید.»
وختی آ حرفانه بزه، از اویه بوشو و خودشه از اوشان پنهانه کوده.

مردمه بی ایمانی

³⁷ با اونکی عیسی معجزاته زیادی اوشانه چشمانه جلو انجام بده بو، به اون ایمان ناوردیدی.³⁸ هنه وستی ایشغیایه نبی پیشگوی، ثابت به کی بوگفته بو:

«کی به، ای خداوند کی امی پیغامه باور بوکونه،

و کی به کی قدرته خداوند[†] اونه ره آشکاره بوسته؟»[†]

³⁹ هوطو کی ایشغیایه نبی خودش در جایه دیگر بوگفته، اوشان نتانستیدی ایمان باورید چونکی:

⁴⁰ «اون، اوشانه چشمانه کور،

و اوشانه دیلانه سخته کوده،

تا خوشانه چشمانه امره نبیدینید،

و خوشانه دیلانه امره نفهمید،

و وانگردید تا اوشانه شفا بدم.»[†]

⁴¹ ایشغیا به آ خاطر انه بوگفته چونکی اونه جلاله بیده و درباریه اون حرف بزه.

⁴² با آنکی حتی خیلی از حاکمانه قوم عیسایه ایمان باوردیدی، اما از ترسه فریسیان، خوشانه ایمانه اقرار نوکودید، نوکونه کی اوشانه از کنیسه بیرونه کونید.⁴³ چونکی تعریفه مردمه بیشتر از تعریفه خدا دوست داشتیدی.

⁴⁴ اون وخت عیسی با صدایه بلند بوگفته: «هر کی به من ایمان باوره، نه به من بلکی به او کسی کی مره اوسه کوده ایمان باورده.»⁴⁵ هر کی مره دینه، اونی به دینه کی مره اوسه کوده.⁴⁶ من ایتا نوره مانستن به جهان بموم تا هر کی به من ایمان باوره، تاریکی میان نیسه.⁴⁷ اگر کسی می حرفانه بیستوه ولی از اون اطاعت نوکونه، من اونه داوری نوکوم، چونکی نموم تا مردمه دنیا به داوری بوکوم، بلکی بموم تا اوشانه نجات بیخشم.⁴⁸ کسی کی مره رده کونه و می حرفانه قبول نوکونه، ایتا داوره دیگر ایسه؛ هو حرفانی به کی بوگفتم، در روز آخر اونه محکومه کونه.⁴⁹ چونکی من از طرفه خودم حرف نزنم، بلکی پتری کی مره اوسه کوده، مره دستور بده کی چی بگم و از چی حرف بزنم.⁵⁰ و من دانم کی اونه دستور زندگی به ابدی به. پس اونچی به کی من گم هو چیزی ایسه کی پتر بوگفته کی من بگم.»

شاگردانه پایه شوستن

13 ایروز قبل از عیده پسخ، عیسی دانستی اونه واگردستنه موقع از آ دنیا به پتره ورجه فرسه، خو کسانه کی آ دنیا میان دوست داشتی، تا حده کمال محبت بوکوده.

† در یونانی: «خداونده بازو.» یعنی قدرتی کی نجات بخشه † 12.38 تورات، کیتابه ایشغیا، باب ۵۲، آیه ۱. † 12.40 تورات، کیتابه ایشغیا، باب ۶، آیه ۱۰.

کوده، تا جایی کی خانه پتر از عطر بو بوسته بو.⁴ اما یهودایه ایشخریوطی، ایتا از عیسی شاگردان کی بعداً اونه به دشمن تسلیمه کوده، بوگفته:⁵ «چره آ عطره سیصد دینار نوفر وختیدی تا اونه پوله فقیرانه فدید؟»⁶ اون انه، فقیرانه وستی نوگفتی، بلکی به آ خاطر گفتی کی خودش دوزد بو. اون مسئوله دخل و خرج بو، و از پولی کی اونه ورجه بته بید، دوزدی کودی.⁷ پس عیسی بوگفته: «اونه به حاله خودش بنید، چونکی آ عطره می روز دفن کودنره بداشته بو.⁸ فقیرانه همیشه شیمی امره داریدی، اما مره همیشه ناریدی.»

⁹ عده زیادی از یهودیان چون بیشتوستیدی عیسی اویه ایسه، بمویدی تا نه فقط عیسایه بلکی ایلعازرم کی زنده بوکوده بو، بیدینید.¹⁰ پس سرانه کاهنان تصمیم بیگفتیدی تا ایلعازرم بوکوشید،¹¹ چونکی باعث بو بوسته بو کی خیلی از یهودیان از اوشان دوره بید و به عیسی ایمان باورید.

عیسی پادشاه مانستن وارده اورشلیم به

¹² صبحه دم جمعیه زیادی کی عیده ره بمو بید، وختی بیشتوستیدی عیسی به اورشلیم امون دره،¹³ نخله درخته شاخه یانه به دست بیگفتیدی و اونه پیشواز بوشویدی. اوشان فریادزنان گفتیدی:

«هوشیاعانا!†

مبارکه، اونی کی به نام خداوند آیه!

مبارکه، اسرائیله پادشاه!»

¹⁴ اون وخت عیسی کزه الاغی به پیدا بوکوده و اونه سواز بوسته؛ هوطو کی بینویشته بو بوسته بو:

¹⁵ «نوا ترسن! ای صهیون دختر،

بیدین، تی پادشاه

کزه الاغه سر سواره امون دره!»^{††}

¹⁶ اونه شاگردان اول آ چیزانه نفهمستیدی، اما وختی عیسی جلال پیدا بوکوده، به یاد باوردیدی کی آ چیزان همه درباریه اون بینویشته بو بوسته بو، هوطوی کی مردم اونه امره بوکوده بید.

¹⁷ وختی عیسی ایلعازرم دوخوآده و زنده کوده و از قبر بیرون باورده، جماعته زیادی اویه ایسه بید. اوشان او چیزی کی بیده بید شهادت ذییدی.

¹⁸ خیلی از مردم به هه دلیل اونه پیشواز بوشویدی، چونکی بیشتوسته بید، چه معجزه یی از اون ظاهره بوسته بو.¹⁹ پس فریسیان همدیگره بوگفتیدی: «بیدینید کی شومان راه به جایی نبریدی. نیگاه بوکونید تمامه دنیا اونه دونبال بوشویدی!»

یونانیان به دونباله عیسی ملاقاتیدی

²⁰ از کسان کی عبادت ره، به عید بمو بید، تعدادی یونانی بید.²¹ اوشان فیلیپسه ورجه بمویدی کی اهله بیت صیدایه جلیل بو. اونه بوگفتیدی: «ای سرور، خواییم عیسایه بیدینیم.»²² فیلیپس بمو و اندریاش بوگفته و اوشان هر دوتا بوشویدی عیسایه بوگفتیدی.

²³ عیسی اوشانه بوگفته: «وخته جلال پیدا کودنه انسانه پسر فرسه.²⁴ آمین، آمین، شمره گم، اگر دانه گندم خاکه میان نکفه و نیمیره، تنها مانه، اما اگر بیمیره، بار زیاد اوره.»²⁵ کسی کی خو جانه دوست بداره، اونه از دست دهه، اما کسی کی در آ دنیا از خودشه جان نفرت بداره، اونه تا زندگی به ابدی حفظ کونه.²⁶ اونی کی بخوآیه مره خدمت بوکونه، بایستی از من پیروی بوکونه، و جایی کی من ایسم، می خادمم اویه ایسه. کسی کی مره خدمت بوکونه، می پتر هم اونه سربلنده کونه.

عیسی از خودشه مردن حرف زنه

²⁷ «الآن می جان در اضطرابه، چی بگم؟ آیا بگم، پتر! مره از آ ساعت آزاده کون؟» اما به هه دلیل من به آ وخت فرسم.²⁸ پتر تی نام جلال بدن!»

† کلمه به «هوشیاعانا» در زیانه عبری «نجات بده» معنی دهه. از آ کلمه موقفه حمد و ستایش استفاده کودیدی. تورات، کیتابه مزمور، باب ۱۱۸، آیه ۲۵ و ۲۶. † 12.15 تورات، کیتابه زکریا، باب ۹، آیه ۹.

پیشگویی یه پطرس انکار

31 بعد از آنکی یهودا بیرون بوشو، عیسی بوگفته: «الآن انسانه پسر جلال پیدا بوکوده، و خدا هم در اون جلال پیدا بوکوده. 32 اگر خدا در اون جلال پیدا کوده، پس خدایم اون در خودش جلال دهه و اون بدونه معطلی جلال دهه. 33 عزیزان، مدته کمی شیمی امره ایسم. می دونبال گردیدی، هوطو کی یهودیانه بوگفتم، الانم شمره گم کی او جایی کی من شوئون درم، شومان نتائیدی بایید. 34 شمره ایتا حکمه جدید قدم، و اون انه کی همدیگره دوست بدارید؛ هوطویی کی من شمره دوست داشتیم، شومانم باید همدیگره دوست بدارید. 35 از هه محبتی کی شومان همدیگره کونیدی، همه فهمیدی کی شومان می شاگردیدی.»

36 شمعون پطرس بوگفته: «ای سرور، کویه شوئون دری؟»

عیسی جواب بده: «تو الآن جایی کی من شوئون درم نتائی می دونبال بایی، اما بعداً می دونبال آیی.»

37 پطرس بوگفته: «ای سرور، چره الآن نتانم تی دونبال بایم؟ من می जाने تی رایه وستی نهم.»

38 عیسی بوگفته: «آیا در رایه من تی जाने نهی؟ آمین، آمین، تره گم، قبل از آنکی خروس بخوانه، تو مره سه بار انکار کونی.»

عیسی، تنها رایی ایسه به سمت پتر

14 «شیمی دیل نیگران نه! به خدا ایمان بدارید، به منم ایمان بدارید. 2 می پتره خانه میان منزل زیاده، وگر نه شمره گفتیم. شوئون درم تا جایی شمره حاضره کونم. 3 اون وخت کی بوشوم و جایی شمره حاضره کودم، بعداً ایم و شمره می ورجه برم، تا جایی کی من ایسم شومانم بیسید. 4 جایی کی من شوئون درم، او رایه دانیدی.»

5 توما اون بوگفته: «آمان حتی نانیمی کویه شوئون دری، پس چوطو تانیم رایه بدانیم؟»

6 عیسی اون بوگفته: «راه و راستی و حیات من ایسم، هیچکس می پتره ورجه نایه مگر به واسطه یه من. 7 اگر مره شناختیدی، می پترم شناختیدی. اما بعد از آن، اون شناسیدی و اون بیدهیدی.»

8 فیلیپس اون بوگفته: «ای سرور، پتره امره نیشان بدن، هن امره کافی یه.»

9 عیسی اون بوگفته: «فیلیپس، خیلی وخته کی شیمی امره ایسم، هنوز مره نشناختی؟ کسی کی مره بیده، پتره بیده. پس چوطو ایسه کی گی >پتره امره نیشان بدن؟< 10 آیا باور ناری کی من در پترم و پترم در من؟ حرفانی کی من شمره گم از خودم نی یه، بلکه از پتری یه کی در من ساکنه، اون کی خو کارانه به انجام رسانه. 11 آ حرفه کی من گم باور بوکونید کی من در پترم و پترم در من؛ وگر نه اون کارانه وستی باور بوکونید کی من در پترم و پترم در من.

12 «آمین، آمین، شمره گم، اون کی به من ایمان بداره، اونم کارانی کی من کونم انجام دهه، و حتی کارانه بزرگتر از اونم انجام دهه، چونکی من پتره ورجه شوئون درم. 13 و به نام من هر چیزی کی بخوایید، من اون انجام دهم، تا پتر در پسر جلال پیدا بوکونه. 14 اگر چیزی به نام من بخوایید من اون انجام دهم.»

روح القدس وعده

15 «اگر مره دوست بدارید، می احکامه داریدی. 16 و من از پتر خوایم و اون، پشتیبانه †† دیگری شمره فده کی همیشه شیمی امره بیسه، 17 یعنی روحه راستی کی دنیا نتانه اون قبول بوکونه، چونکی نه اون دینه و نه اون شناسه، اما شومان اون شناسیدی، چره کی شیمی ورجه ساکنه به و در آینده شیمی میان ایسه.»

18 «شمره بی کس نتم، شیمی ورجه ایم. 19 بعد از مدتی دنیا مره نیدینه، اما شومان مره دینیدی. چونکی من زنده ایم، شومانم زندگی کونیدی. 20 در

2 وخته شام بو، ابلیس قبلاً یهودایه اِسخریوطی، شمعون پسر دله میان بته بو کی عیسایه تسلیمه دشمن بوکونه. 3 عیسی کی دانستی پتر همه چیزه اون دست بیسپرده و از اون ورجه بمو، و اون ورجه شوئون دره، 4 از شام سر وپیرشته و خو ردایه از تن بیرون باورده و ایتا حوله اوسده و به خو کمر دوسته. 5 بعد ایتا لگنه میان آب دوکوده و شروع بوکوده خو شاگردانه پایه شوستن و اوشانه پایه او حوله امره کی خو کمره دور، دوسته بو خوشکه کوده. 6 وختی به شمعون پطرس فرسه، اون عیسایه بوگفته: «ای سرور، تو خوابی می پایه بوشوری؟»

7 عیسی جواب بده: «الآن از درک اونچی کی کودن درم، ناتوانی، اما بعداً فهمی.»

8 پطرس اون بوگفته: «هرگز! تو هرگز می پایانه نوشوری!»

عیسی جواب بده: «تا تره نوشورم، از من سهمی نبری.»

9 پس شمعون پطرس بوگفته: «ای سرور، نه فقط می پایانه، بلکه می دستان و می سره هم بوشور!»

10 عیسی جواب بده: «اونی کی حمام بوکوده، سر تا پا تمیزه، د شوستن احتیاج ناره، بجز اون پایان. بله، شومان پاکیدی، اما نه همه.» 11 چونکی دانستی چه کسی اون تسلیمه دشمن کونه و بخاطره آن بوگفته: «شومان همه پاک نییدی.»

12 بعد از آنکی عیسی اوشانه پایانه بوشوسته، خو ردایه دوکوده و بازم شام سفره سر بینشسته. اون وخت از اوشان وورسه: «آیا بفهمستیدی کی شمره چه کاری انجام بدم؟ 13 شومان مره اوستاد و سرور دوخوآندی، و درستم گیدی، چونکی هطو ایسم. 14 پس اگر من کی شیمی اوستاد و سرورم، شیمی پایانه بوشوستم، شومان هم باید همدیگره پایانه بوشورید. 15 من آ کاره امره شمره سرمشق بتم تا شومانم هطو رفتار بوکونید کی من شیمی امره بوکودم. 16 آمین، آمین، شمره گم، نه غلام از خو ارباب بزرگتره، نه فرستاده، از خودشه فرستنده! 17 الآن اوشانه دانیدی، خوش بحاله شومان کی اگر اوشانه انجام بدید.»

پیشگویی یهودا خیانت

18 «اونچی کی گفتن درم درباره یه همه یه شومان نی یه. من اوشانی کی انتخاب بوکودم، شناسم. اما آ گفته یه کیتابه مقدس باید ثابت بیه کی: <می همسفره می امره به دشمنی وپریزه.> 19 پس الآن قبل از آنکی اتفاق دکفه، شمره گم تا زمانی کی اتفاق دکفه، ایمان باورید کی من ایسم. 20 آمین، آمین، شمره گم، هر کی، کسی یه کی من اوسه کونم قبول بوکونه، مره قبول بوکوده، و هر کی مره قبول بوکونه، اون کی مره اوسه کوده، قبول بوکوده.»

21 عیسی بعد از آنکی انه بوگفته، در روح منقلبه بوسته و آشکارا بوگفته: «آمین، آمین، شمره گم، ایتا از شومان مره به دشمن تسلیم کونه.»

22 شاگردان همدیگره نگاه بوکودیدی و در تعجب بید کی آ حرفانه درباره یه کی گفتن دره. 23 ایتا از شاگردان کی عیسی اون دوست داشتی، اون سینه ورجه تکیه بده بو. 24 شمعون پطرس اشاره امره از اون بخوآسته تا از عیسی وورسه اون منظور کی یه. 25 پس اون کمی عقب بوشو و به عیسی سینه تکیه بده و بوگفته: «ای سرور، اون کی یه؟»

26 عیسی جواب بده: «اونی یه کی آ لقمه نانه بعد از آنکی کاسه میان زرم و اون فدم.» و اون وخت، لقمه یه کاسه میان بزه و اون به یهودا، شمعون اِسخریوطی پسر فده. 27 یهودا وختی لقمه یه فیگفته، او لحظه شیطان وارده اون بو بوسته. اون وخت عیسی اون بوگفته: «اونچی کی خوایی انجام بدی، زودتر انجام بدن.» 28 اما هیچکس از کسان کی سفره سر نیشته بید، عیسی منظوره نفهمستیدی. 29 بعضی یان فکر کودیدی چونکی یهودا مسئله دخل و خرجه، عیسی اون گه کی اونچی کی عیده ره لازمه بیهینه، یا آنکی فقیرانه چیزی فده. 30 بعد از فیگفته لقمه، یهودا بدونه معطلی بیرون بوشو و شب بو.

†† پشتیبان کی هو روحه راستی در باب ۱۵ آیه ۲۶ و باب ۱۶ آیه ۱۳ کی روح القدس ایسه.

دأشتی. اما به دنیا تعلق ناریدی، من شمره از دنیا انتخاب بوکودم، بخاطره آنه کی دنیا از شومآن نفرت دآره. ²⁰ کلامی یه کی شمره بوگفتم به یاد باورید: «غلام از خو ارباب بزرگتر نی یه.» اگر مره آزار بدییدی، شیمی آمرهیم هطو کونیدی و اگر می کلامه بدآشتیدی، شیمی کلامه هم دآریدی. ²¹ اما همه یه آ کارانه می نام وستی شیمی آمره کونیدی چونکی اون کی مره اوسه کوده اونه نشناسیدی. ²² اگر نمو بیم و آشانه ا حرفان نزه بیم، گناهی نآشتیدی، اما الان هیچ بهانه یی برای خوشآنه گناهان نآریدی. ²³ کسی کی از من نفرت بدآره، از می پئرم نفرت دآره. ²⁴ اگر اوشانه ره کاری نوکوده بیم کی بجز من کسی نوکوده، گناهی نآشتیدی، اما الان با آنکی او کارانه بیده ییدی، هم از من، هم از می پئر نفرت دآریدی. ²⁵ آطوی یه کی، کلامی کی در خوشآنه تورات بمو، ثابت بیه کی: «از من بی دلیل نفرت دآریدی.» ††

²⁶ «اما چون او پشتیبیان کی از طرفه پئر روانه به، بایه، یعنی روحه راستی † کی از پئره ورجه آیه، اون خودش می وستی شهادت دهه. ²⁷ و شومانم باید شهادت بدید چونکی از اول می آمره بید. **16** «ا چیزانه شمره بوگفتم تا از راه برده نیبید! ² شمره از کنیسه یان بیرونه کونیدی. حتی زمانی فرسه کی هر کی شمره بوکوشه، فکر کونه کی خدایه خدمت بوکوده. ³ آ کارانه کونیدی، چونکی نه پئره شناسیدی نه مره! ⁴ آ حرفانه شمره بوگفتم تا وخته اونه انجام فرسه، به یاد باورید کی شمره آگاه بوکوده بوم. اوشانه از اول شمره نوگفتم، چونکی خودم شیمی آمره بوم.»

تعلیم درباریه روحه خدا

⁵ «الآن کسی کی مره اوسه کوده اونه ورجه شوئون درم و هیچ کدام ونورسیدی <کویه شوئون دری؟> ⁶ اما می حرفانه وستی شیمی دیل پئر از غم بوپوسته. ⁷ با آ حال من شمره حقیقته گم کی می شوئون به نفع شوآنه، چونکی اگر نشم، او پشتیبیان شیمی ورجه نایه، اما اگر بشم، اونه شیمی ورجه اوسه کونم. ⁸ و وختی آیه، جهان از اونه گناه، و از عدالته خدانود، و از روز داوری آگاه کونه. ⁹ گناهه جهان، بی ایمانی به منه. ¹⁰ عدالت فراهمه، چونکی من پئره ورجه شوئون درم و د مره نیدینیدی. ¹¹ داوری آیه چونکی رئیسه آ جهان داوری بوپوسته. ¹² «خیلی چیزانه دیگر دارم کی شمره بگم، اما الان طاقت اونه ایشتوستنه نآریدی. ¹³ اما وختی روحه راستی † بایه، شمره به طرفه حقیقت هدایت کونه. چونکی اون از طرفه خودش حرفی نزنه، بلکه اونچی یه کی ایشتوه، گه، و اونچی یه کی پیش آیه، شمره خبر دهه. ¹⁴ اون مره جلال دهه، چونکی اونچی یه کی از من فیگیره، شمره خبر دهه. ¹⁵ هر چیزی کی پئره شینه، می شینم ایسه. هنه وستی بوگفتم کی اونچی یه کی از من فیگیره، شمره خبر دهه.»

عیسی خو شاگردانه تسلی دهه

¹⁶ «پس از مدته کمی، د مره نیدینیدی، بعد از مدته کمه دیگری بازم مره دینیدی.» ¹⁷ اون وخت بعضی از اونه شاگردان همدیگره بوگفتیدی: «اونه منظور از ا حرفان چی یه کی: «پس از مدته کمی، د مره نیدینیدی و پس از مدته کمه دیگری بازم مره دینیدی؟ یا آنکی گه <چونکی پئره ورجه شوئون درم؟>» ¹⁸ پس همدیگره گفتیدی: «ا <مدته کمی> کی گه، چی یه؟ اونه منظوره نفهمیم؟» ¹⁹ اما عیسی قبلاً دانستی کی خوآبیدی از اون سؤال بوکونید؛ پس اوشانه بوگفته: «آیا اونه وستی همدیگره آمره بحث کونیدی کی بوگفتم <پس از مدته کمی، د مره نیدینیدی، و پس از مدته کمه دیگری بازم مره دینیدی؟> ²⁰ آمین، آمین، شمره گم، شومان گریه و زاری کونیدی اما دنیا خوشحاله به. شومان غمگینه بیدی، اما شیمی غم به شادی تبدیله به. ²¹ زن تا وخته زایمان درد کشه، چونکی اونه وخت فرسه. اما وختی کی اونه زای

او روز فهمیدی کی من در پئر ایسم و شومان در من و منم در شومان. ²¹ اون کی می احکامه بدآره و از اوشان پیروی بوکونه، اون مره دوست دآره؛ و اون کی مره دوست دآره، می پئرم اونه دوست دآره و منم اونه دوست دارم و خودمه اونه ره آشکاره کونم.» ²² یهودا (نه اون یهودایه ایسخریوطی) از اون وورسه: «ای سرور، چوطویه کی خوآبی خودته آمره آشکاره کونی، اما نه ا دنیاره؟» ²³ عیسی جواب بده: «اگر کسی مره دوست بدآره، می کلامه دآره، و می پئرم اونه دوست دآره و امان اونه ورجه اییم و اونه آمره زندگی کونیم. ²⁴ اون کی مره دوست ناره، می کلامم اطاعت نوکونه، و ا کلامه کی ایشتویدی از من نی یه، بلکه از پئری یه کی مره اوسه کوده. ²⁵ «ا چیزانه تا الان کی شیمی آمره ایسم، شمره بوگفتم. ²⁶ اما او پشتیبیان، یعنی روح القدس، کی پئر اونه به نام من اوسه کونه، اون همه چیزه شمره یاد دهه و هر اونچی کی من شمره بوگفتم، شمره به یاد آوره. ²⁷ شمره آرامش بجا نهم، می آرامشه شمره قدم. اونچی کی من شمره قدم اون نی یه کی دنیا شمره فده، شیمی دیل نیگران و هراسان نه. ²⁸ بیشتوستیدی کی شمره بوگفتم <من شوئون درم. اما بازم شیمی ورجه اییم.> اگر مره دوست بدآشته بید، خوشحاله بوستیدی کی می پئره ورجه شوئون درم، چونکی پئر از من بزرگتره. ²⁹ الان اونه قبل از آنکی چیزی پیش بایه شمره بوگفتم، تا وختی کی اتفاق دکفه، ایمان باورید. ³⁰ وخته زیادی نمآسته کی شیمی آمره حرف بزئم، چونکی رئیسه ا دنیا آمون دره، اون هیچ قدرتی بر من ناره. ³¹ اما من کاری یه کونم کی پئر مره دستور بده، تا دنیا بدانه کی پئره دوست دارم. † ویریزید، بیشیم.»

انگور درخته واقعی

15 «انگور درخته حقیقی من ایسم و می پئر باغبانه. ² هر شاخه یی کی از منه و میوه ناوره، می پئر اونه ووینه، و هر شاخه یی کی میوه آوره، اونه هزس کونه، تا زیادتر میوه باوره. ³ شومان الان بخاطره کلامی کی شمره بوگفتم، پاکیدی. ⁴ در من بمآنید، و منم در شومان مآنم. چونکی شاخه نتآنه از خودش میوه باوره مگر اینکه در درخت بمآنه، شومانم نتآنید میوه باورید اگر در من نمآنید. ⁵ «من درخته انگور ایسم و شومان اونه شاخه یانیدی. کسی کی در من بمآنه و منم در اون، میوه یه زیادی آوره، چونکی بدونه من هیچی نتآنیدی بوکونید. ⁶ اگر کسی در من نمآنه، مثله شاخه یی ایسه کی اونه دور تودیدی و خوشکه به. خوشکه بوسته شاخه یانه جمع کونیدی و آتسه میان تودیدی و سوزانیدی. ⁷ اگر در من بمآنید و می کلام در شومان بمآنه، هر چیزی کی بخوآبید و درخواست بوکونید برآورده به. ⁸ می پئره جلال در اونه کی شومان میوه یه زیادی باورید و آطوی می شاگرد بیدی. ⁹ «هوطو کی می پئر مره دوست داشتی، منم شمره دوست داشتیم. در می محبت بمآنید. ¹⁰ اگر می احکامه بدآرید، در می محبت مآنیدی، هطو کی من می پئره احکامه بدآشتم و در اونه محبت مآنم. ¹¹ ا حرفانه شمره بوگفتم تا می شادی در شومان بایه و شیمی شادی کامل بیه. ¹² «می حکم اونه کی همدیگره محبت بوکونید، هوطو کی من شمره محبت بوکودم. ¹³ بیشتر از آن محبتی وجود ناره کی کسی خو جانه فدایه خو دوستان بوکونه. ¹⁴ می دوستان شوآنیدی، اگر اونچی کی شمره حکم بوکودم انجام بدید! ¹⁵ د شمره غلام دونخوانم، چونکی غلام از خو اربابه کاران خبر ناره، بلکه شمره می دوست دانم، چونکی هر چی کی از می پئر بیشتوستم، شمره از اون باخبر بوکودم. ¹⁶ شومان نیبیدی کی مره انتخاب بوکودیدی، بلکه من شمره انتخاب بوکودم و قرار بتم کی بیشتید و میوه باورید و شیمی میوه بمآنه، تا هر چی از می پئر به نام من بخوآبید، شمره فده. ¹⁷ می حکم به شومان اونه کی همدیگره محبت بوکونید!»

دنیا نفرت از عیسی مسیح شاگردان

¹⁸ «اگر دنیا از شومان نفرت بدآره، به یاد باورید کی قبل از شومان، از من نفرت داشتی. ¹⁹ اگر متعلق به دنیا بید، دنیا شمره مقله خو کسان دوست

† یا: تا دنیا بدانه کی پئره دوست دارم و من کاری کونم کی پئر مره دستور بده.

†† 15.25 تورات، کیتابه مزمون بابه ۲۵، آیه ۱۹ و بابه ۲۶، آیه ۴. † رجوع بیه به یوحنا، بابه ۱۴ آیه ۱۶ †† رجوع بیه به بابه ۱۴، آیه ۱۶

آ دنیا میان اوسه کودم. 19 من خودمه اوشانه وستی تقدیس کونم، تا اوشانم حقیقته امره تقدیس ببیید.

عیسی دعا خو همه تا پیروانه ره

20 «می درخواست فقط اوشانه ره نی، بلکه برای کسانی که توسط اوشانه پیغام به من ایمان آوریدی. 21 تا همه ایتا ببیید، هطو کی تو ای پتر در منی و من در تو، طوری بوکون کی اوشانم در امان ببیید، تا دنیا ایمان باوره کی تو مره اوسه کودی. 22 و من جلالی به کی مره ببخشه بی، اوشانه ببخشم، تا ایتا ببیید، هطویی کی امان ایتا بیم. 23 من در اوشان و تو در من، طوری بوکون کی اوشانم کاملاً ایتا ببیید، تا دنیا بدان که تو مره اوسه کودی و اوشانه هطویی دوست داشتی کی مره دوست داشتی. 24 ای پتر خوایم اوشانی کی مره ببخشه بی، می امره ببیید، هو جایی کی من ایسم، تا می جلاله ببیدیند، جلالی کی تو مره ببخشه بی؛ چون قبل از آنکی دنیا به وجود پایه، مره دوست داشتی.»

25 «ای پتره عادل، دنیا تره نشناسه، اما من تره شناسم، و اوشان دانیدی کی تو مره اوسه کودی. 26 من تی نام به اوشان بشناسانم و بازم شناسانم، تا او محبتی کی تو مره داشتی، در اوشانم بمانه و منم در اوشان بمانم.»

عیسی گرفتاره بوستن

18 عیسی پس از گفته آ حرفان خو شاگردانه امره به او طرفه دره به قذرون بوشو. در اویه باغی نه به بو و عیسی خو شاگردانه امره اویه بوشو. 2 اما یهودا، اونه تسلیم کونده، او محله شناختی، چونکی عیسی و اونه شاگردان همیشه در او محل جمع بوستیدی. 3 پس یهودا گروهی از سربازان و مأموران سرانه کاهنان و فریسیانه اوسده و به اویه بمو، اوشان چراغ و مشعل و اسلحه امره اویه فرسه ببیدی. 4 عیسی با اونکی دانستی چی رخ دهه، جلو بوشو و اوشانه بوگفته: «کی دونبال گردیدی؟»

5 جواب بدیدی: «عیسایه ناصری دونبال.»

بوگفته: «منم!» یهودایه خائتم اوشانه امره بو. 6 وختی عیسی بوگفته، «منم» اوشان عقب عقب بوشو ببیدی و زمینه رو بکفتیدی. 7 عیسی ایبار دیگرم از اوشان وورسه: «کی دونبال گردیدی؟»

بوگفتیدی: «عیسایه ناصری دونبال.»

8 جواب بده: «شمره بوگفتم کی من خودمم. پس اگر مره خوآبیدی، وئلید اشان ببشید.» 9 انه بوگفته تا اونچی کی قبلاً بوگفته بو، ثابت بیه کی: «هیچ کدام از اوشانی کی مره ببخشه بی، از دست ندم.» 10 اون وخت شمعون پطرس شمشیری به کی داشتی، بیرون باورده و ضربه بی به خادمه کاهن اعظم بزه و اونه گوش راسته ووه. اونه خادمه نام مالخوس بو. 11 عیسی پطرس بوگفته: «تی شمشیره غلاف بوکون. آیا نباید او جام کی پتر مره فده، بنوشم؟»

بازجویی ختا از عیسی

12 اون وخت سربازان، خوشانه فرمانده و مأموران یهودی امره، عیسایه دستگیر بوکودیدی و اونه دستانه دوستیدی. 13 اول اونه ختا ورجه بریدید. ختا، قیافا زن پتر بو و او زمان کاهن اعظم بو. 14 قیافا اونی بو کی یهودیانه توصیه کودی کی بهتره اینفر بخاطره قوم بیمیره.

انکار پطرس

15 شمعون پطرس و ایتا شاگرده دیگر عیسی دونبالسر بوشو ببیدی. او شاگرد از آشنایانه کاهن اعظم بو. پس عیسی امره وارده حیاطه خانه به کاهن اعظم بو بوسته. 16 اما پطرس در پشت پیسه. او شاگردی کی از آشنایانه کاهن اعظم بو، بیرون بوشو و کنیزه امره کی دربان بو، حرف بزه و پطرس به خانه دورون برده. 17 اون وخت او کنیز پطرس بوگفته: «مگر تو از شاگردانه او مرد نی بی؟»

به دنیا بمو، د خو درده به یاد ناوره، چونکی خوشحاله از آنکی انسانی به دنیا بمو. 22 هطو کی شوامنم الان غمگینیدی، اما بازم شمره دینم کی شیمی دلیل شاده به و هیچکس او شادی به از شوامنم فینگیره. 23 او روز د چیزی از من نخوآبیدی. آمین، آمین، شمره گم، هر چی از پتر به نام من بخوآبید، اونه شمره فده. 24 تا الان به نام من چیزی نخوآستیدی. بخوآبید تا پیدا بوکونید و شیمی شادی کامله به.

25 «آ چیزانه مثله امره شمره بوگفتم، اما زمانی فرسه کی، د شیمی امره آجور حرف نزنم، بلکه آشکارا در مورد پتر شمره گم. 26 او روز به نام من تقاضا کونیدی و شمره نگم کی من از طرفه شوامنم از پتر تقاضا کونم. 27 چره کی پتر خودش شمره دوست داره، چونکی شوامنم مره دوست داشتیدی و ایمان باوردیدی کی از خدا ورجه بموم. 28 من از پتره ورجه بموم و به آ دنیا وارده بوستم، و الان آ دنیا به ترکه کونم و پتره ورجه شم. 29 اون وخت اونه شاگردان بوگفتیدی: «الان آشکارا حرف زنی، نه مثله امره. 30 الان د دانیم کی از همه چیز آگاهی و حتی احتیاج ناری کسی خو سوآله تی امره در میان بته. هنه وستی ایمان داریم کی از خدا ورجه بمویی.»

31 عیسی اوشانه بوگفته: «آیا الان واقعاً ایمان داریدی؟ 32 ولی زمانی فرسه کی، و حقیقتاً الان فرسه کی پخشه ببیدی و هر کی خو خانه و زندگی سر شه و مره تنها نه. ولی من تنها نی یم، چونکی پتر می امره به. 33 آ چیزانه شمره بوگفتم تا در من آرامش بدآرید، دنیا میان شوامنم به زحمت دکفیدی؛ ولی شیمی دلیل قوی بیه، چونکی من بر دنیا غلبه بوکودم.»

عیسی دعا خودشه ره

17 بعد از آ حرفان عیسی آسمانه نیگاه بوکوده و بوگفته: «پترا! وختش فرسه. تی پسره جلال بدن تا تی پسرمر تره جلال بده. 2 چونکی تو اونه قدرت فدیی بر تمامی به بشر تا همه به کسانی به کی تو به اون عطا بوکودی، زندگی به ابدی ببخشه. 3 و انه زندگی به ابدی، کی تره، تنها خدایه حقیقی و عیسی مسیحه کی اوسه کودی، بشناسید. 4 من او کاری به کی مره بیسپرده بی، به کمال فرسانم، و آجور تره زمینه رو جلال بدم. 5 پس الان ای پتر، تونم مره در حضور خودت جلال بدن، همان جلالی کی قبل از دنیا، تی ورجه داشتیم.»

عیسی دعا شاگردانه ره

6 «من تی نام به اوشانی کی از دنیا مره ببخشه بی، آشکاره کودم. تی شین بید و تو اوشانه مره ببخشه بی و تی کلامه بدآستیدی. 7 الان بفهمستیدی کی هر چی کی مره ببخشه بی حقیقتاً از طرفه تویه. 8 چونکی او کلامی به کی مره بیسپردی، اوشانه بیسپردم و اوشان اونه قبول بوکودیدی و یقین بدآستیدی کی از طرفه تو بمو و ایمان باوردیدی کی تو مره اوسه کودی. 9 می درخواست اوشانه وستی به؛ من نه دنیا وستی، بلکه اوشانی وستی تقاضا کونم کی تو مره ببخشه بی. چونکی تی شینیدی. 10 هر اونچی کی به من تعلق داره، تی شینه و هر اونچی کی به تو تعلق داره، می شینه و در اوشان جلال پیدا بوکودم. 11 بیشتر از آن، دنیا میان نیسم، اما اوشان هنوز در دنیا ایسیدی. من تی ورجه ایم. ای پتره قدوس، تی نام مره ببخشه بی، اوشانه به قدرته تی نام حفظ بوکون، تا ایتا ببیید، هطو کی امان ایسم. 12 من اوشانه تا زمانی کی می امره ایسه بید، حفظ بوکودم، و از اوشان به قدرته تی نام کی مره ببخشه بی، محافظت بوکودم. هیچ کدام از اوشان هلاکه نوبوستیدی، جز اونی کی باید به هلاکت برسه، تا پیشگویی به کیتابه مقدس ثابت بیه. 13 اما الان تی ورجه ایم و آ حرفانه زمانی گم کی دنیا میان ایسم تا می شادی به خوشانه میان به کمال برسآنید. 14 من تی کلامه اوشانه فدم، اما دنیا از اوشان نفرت داشتی، چونکی متعلق به دنیا نی ببیدی. هطو کی من تعلق نارم. 15 می درخواست آن نی به کی اوشانه از آ دنیا بیری، بلکه خوایم از شرور محافظت بوکونی. 16 اوشان به آ دنیا تعلق ناریدی هطو کی من تعلق نارم. 17 اوشانه به وسیله به تی حقیقت تقدیس بوکون؛ تی کلام، حقیقته! 18 هطو کی تو مره به آ دنیا اوسه کودی، منم اوشانه

پطرس جواب بده: «نی‌یم.»

¹⁸ هوا سرد بو. خادمان و مأموران زغاله آمره آتشی چاکوده بید و اونه دور جمع بوسته بید و خوشانه گرمه کودیدی. پطرس اوشانه آمره ایسه بو و خودشه گرمه کودی.

بازجویی‌یه کاهن اعظم از عیسی

¹⁹ پس کاهن اعظم از عیسی درباره‌یه اونه شاگردان و اونه تعالیم وورسه. ²⁰ عیسی جواب بده: «من به دنیا آشکارا حرف بزم و همیشه کنیسه و معبده میان کی یهودیان اویه جمع بیدی، تعلیم بدم و چیزی‌یه مخفیانه نوگفتم. ²¹ چره از من وورسی؟ از اوشانی وورس کی می حرفانه بیشتوستیدی؛ اوشان بهتر دانیدی کی من اوشانه چی بوگفتم.» ²² وختی اونه بوگفته، ایتا از قراولان کی اویه ایسه بو، ایتا سیلی اونه صورته بزه و بوگفته: «اطو کاهن اعظم جواب دیهی؟» ²³ عیسی جواب بده: «اگر خطا بوگفتم، بر می خطا شهادت بدن، اما اگر راست بوگفتم، چره مره زنی؟» ²⁴ اون وخت ختا اونه با دسته دَسته اوسه کوده قیافا کاهن اعظم ورجه.

پطرس عیسایه باز انکار کونه

²⁵ موقعی کی شمعون پطرس ایسه بو و خودشه گرمه کون دوبو، بعضی‌یان اونه بوگفتیدی: «مگر تو از اونه شاگردان نی‌یی؟» اون انکار بوکوده و بوگفته: «نه! نی‌یم.» ²⁶ ایتا از خادمانه کاهن اعظم اویه ایسه بو. اون از بستگانه کسی بو کی پطرس اونه گوش ووه بو، بوگفته: «مگر من خودم تره اونه آمره او باغه میان نیدم؟» ²⁷ پطرس باز انکار بوکوده. هو لحظه ایتا خروس بخوانده.

عیسی محاکمه در حضوره پیلانثس

²⁸ یهودیان عیسایه از قیافا ورجه به کاخ فرمانداره رومی بریدیدی. وخته سحر بو. اوشان خودشان وارده کاخ نوبوستیدی تا نجسته نیبید و بتانید پسخ بوخورید. ²⁹ پس پیلانثس اوشانه ورجه تمو و وورسه: «ا مرد به چی جرمی متهم کونیدی؟» ³⁰ جواب بدیدی و بوگفتیدی: «اگر جرمی ناشتی، اونه به تو تسلیمه نوکودیم.» ³¹ پیلانثس اوشانه بوگفته: «شومان خودتان اونه برید و طبق شیمی شریعت اونه محاکمه بوکونید.» یهودیان بوگفتیدی: «امان اجازه ناریم کسی‌یه اعدام بوکونیم.» ³² به ا طریق عیسی حرفان در مورد اُنکی چی جور مرگی در انتظاره اونه، ثابت به. ³³ پس پیلانثس به کاخ و اگردسته و عیسایه دوخوآده و اونه بوگفته: «آیا تو پادشایه یهودی؟» ³⁴ عیسی جواب بده: «آیا اونه تو خودت گی، یا دیگران درباره‌یه من تره بوگفتیدی؟» ³⁵ پیلانثس جواب بده: «مگر من یهودی‌یم؟ تی قوم و سرانه کاهنان تره به من تسلیم بوکودیدی. مگر چی بوکودی؟» ³⁶ عیسی جواب بده: «می پادشاهی از آ دنیا نی‌یه. اگر می پادشاهی از آ دنیا بو، می خادمان جنگستیدی تا من به دسته یهودیان دستگیره نم. اما می پادشاهی از آ دنیا نی‌یه.» ³⁷ پیلانثس اونه بوگفته: «پس تو پادشاهی؟» عیسی جواب بده: «تو خودت گی کی من پادشاهم. من هنه وستنی به دنیا بموم تا حقیقته شهادت بدم. پس هر کسی کی به حقیقت تعلق دآره، می صدایه گوش کونه.» ³⁸ پیلانثس بوگفته: «حقیقت چیسه؟»

حکمه مصلوب بوسته عیسی

وختی پیلانثس اونه بوگفته، بازم بوشو بیرون یهودیانه ورجه و اوشانه بوگفته: «من هیچ دلیلی اونه محکوم کودنره نیدینم.» ³⁹ اما شومان ایتا رسم دآریدی کی در روز پسخ ایتا زندانی‌یه شمره آزاده کونم. آیا خوابیدی کی پادشاه یهوده آزاده کونم؟»

⁴⁰ اوشان در جواب، داد بزه‌بیدی: «اونه نه! بلکه بازآبایه آزاده کون!» (بازآبا راهزن بو.)

19 اون وخت پیلانثس دستور بده عیسایه شلاق بزنید. ² و سربازان، تاجی از خار بیاقتیدی و اونه سر بته‌بیدی و لیباسی ارغوانی رنگ اونه دوکودیدی. ³ و اونه ورجه آموییدی و گفتیدی: «سلام بر تو، ای پادشایه یهود.» و اونه سیلی زه‌بیدی.

⁴ بعد از اون، پیلانثس ایبار دیگر بیرون تمو و یهودیانه بوگفته: «من اونه شیمی ورجه بیرون اورم تا بدانید کی هیچ دلیلی اونه محکوم کودنره پیدا نوکودم.» ⁵ پس عیسی، تاجه خار و لیباسه ارغوانی آمره، بیرون تمو. پیلانثس اوشانه بوگفته: «اونه، او شخص!»

⁶ وختی سرانه کاهنان و قراولانه معبد اونه بیده‌بیدی فریاد بزه‌بیدی و بوگفتیدی: «مصلوبه کون! مصلوبه کون!»

پیلانثس اوشانه بوگفته: «شومان خودتان اونه برید و مصلوبه کونید، چون من هیچ دلیلی اونه محکوم کودنره پیدا نوکودم.»

⁷ یهودیان در جوابه اون بوگفتیدی: «امان شریعتی داریم کی طبق اون، ا شخص باید بیمیره، چونکی ادعا کونه خدا پسره!»

⁸ وختی پیلانثس اونه بیشتوسته، بیشتر بترسه. ⁹ بازم به کاخ و اگردسته و از عیسی وورسه: «تو از کویه بمویی؟» اما عیسی اونه جوابی نده. ¹⁰ پس پیلانثس اونه بوگفته: «مره هیچی نیگی؟ آیا نانی کی قدرت دارم تره آزاده کونم و قدرت دارم کی تره مصلوبه کونم؟»

¹¹ عیسی بوگفته: «هیچ قدرتی بر من ناشتی، مگر اینکه از بوجور،

فیگفته بی ولی گناهه اون کی مره به تو تسلیم بوکوده از تو بیشتره.»

¹² بعد از اون، پیلانثس سعی بوکوده کی اونه آزاده کونه، اما یهودیان

فریاد زه‌بیدی و گفتیدی: «اگر ا مرد آزاده کونی، قیصر دوست نی‌یی! هر

کی ادعایه پادشاهی کونه، به ضده قیصر حرف زنه.»

¹³ وختی پیلانثس ا حرفانه بیشتوسته، عیسایه بیرون باورده و خودش بر

مسند دآوری بینیشته، در محلی کی به «سنگه فرش» معروف بو و به زبانه

عبرانیان «جباتا» گفتیدی. ¹⁴ او روز، روز «تهیه» عیده پسخ بو و ظهر

نزدیک بو. پیلانثس یهودیانه بوگفته: «اونه شیمی پادشاه!»

¹⁵ اوشان فریاد بزه‌بیدی: «اونه از میان اوسن! اونه از میان اوسن. اونه مصلوبه کون!»

پیلانثس بوگفته: «آیا شیمی پادشایه مصلوبه کونم؟»

سرانه کاهنان جواب بدیدی: «امان پادشاهی جز قیصر ناریم.»

¹⁶ سر آخر پیلانثس عیسایه به اوشان بیسپرده تا اونه مصلوبه کونید.

عیسی به صلیب کشن

اون وخت عیسایه بیگفتیدی و بریدیدی. ¹⁷ عیسی صلیب به دوش

بیرون بوشو، به سمته محلی به نام جمجه کی به زبانه عبرانیان جَلجتا

خوآنده به. ¹⁸ اویه اونه به صلیب بکشه‌بیدی. اونه آمره دو نفر دیگر، اونه

دو طرف مصلوبه کودیدی و عیسی اوشانه میان قرار داشتی. ¹⁹ به دستوره

پیلانثس ایتا نیویشته اونه صلیبه جور نصب بوکودیدی، کی اونه رو

بینیویشته بوسته بو: «عیسایه ناصری، پادشایه یهود.» ²⁰ خیلی از

یهودیان او نیویشته‌یه بخواندیدی، چون جایی کی عیسایه به صلیب

بکشه‌بیدی، نزدیک به شهر بو و او نیویشته به زبانه عبرانیان و لاتینی و

یونانی بو.

²¹ پس سرانه کاهنانه یهود پیلانثس بوگفتیدی: «نینیویس، پادشاه

یهود، بلکه بینیویس ا مرد بوگفته کی من پادشاه یهودم.»

²² پیلانثس جواب بده: «اونچی بینیویشتم، بینیویشتم.»

بردیدید و نائیم کویه بنه ییدی.»³ پس پطرس اویتا شاگرد آمره بیرون بَمو و بوشوییدی به سمته مقبره.⁴ هر دوتا دووستیدی، اما اویتا شاگرد تندتر بوشو، از پطرس پیش دگفته و اول اون به مقبره فرسه.⁵ پس خمه بوسته و بیده کی پارچه یه کفن اوبه نُهه. اما مقبره دورون نوشو.⁶ پس شمعون پطرس، اونه دونالسر بَمو و مقبره دورون بوشو و بیده کی پارچه کفنی اوبه نُهه،⁷ اما او دستمالی کی عیسی سر دُسته بید، پارچه یه کفنی کنار نُهه بو، بلکی جدا و تا بو بوسته جای دیگر نُهه بو.⁸ پس او شاگرد دیگرم کی اول به مقبره فرسه بو، بوشو بودورون، بیده و ایمان باورده.⁹ چونکی هنوز کیتابه مقدسه درک نوکوده بید کی اون باید از مُردیانه میان ویریزه.¹⁰ اون وخت او دوتا شاگرد خوشانه خانه واگردستیدی.

ظاهر بوستنه عیسی به مریمه مَجْدَلِیَه

11 ولی مریم بیرونه مقبره ایسه بو و گریه کودی. اون گریه آمره خمه بوسته تا مقبره دورون نیگاه بوکونه.¹² نیگاه بوکوده و دوتا فرشته یه بیده کی لیباسه سفید، دوکوده بید، او جای کی عیسی جسده بَنه بید، ایتا سره ورجه و اویتا پا ورجه نیشته بید.¹³ اوشان اونه بوگفتیدی: «ای زن، چره گریه کونی؟»

جواب بده: «می سروره بریدید و نائم کویه بنه ییدی.»

14 وختی اَنه بوگفته واگردسته و عیسی اوبه سرپا بیده، ولی نشناخته.

15 عیسی اونه بوگفته: «ای زن، چره گریه کونی؟ کی دونبال گردی؟»

مریم به خیال انکی باغبانه، بوگفته: «ای سرور، اگر تو اونه اوسدی مره بوگو کویه بنه یی تا بشم و اونه اوشنم.»

16 عیسی دوخوآده: «مریم!»

مریم خو رویه اونه طرف واگردانه و به زبانه عبرانیان بوگفته: «زَبُونی!» (یعنی اوستاد).

17 عیسی اونه بوگفته: «مره وله کون، چونکی هنوز می پُنه ورجه

بوجور نوشوم. بلکی می برارانه ورجه بوشو و اوشانه بوگو، می پُنه و

شیمی پُنه ورجه و می خدا و شیمی خدا ورجه بوجور شوئون درم.»

18 مریم مَجْدَلِیَه بوشو و شاگردانه خبر بده کی: «خداونده بیدم!» و اونچی کی بوگفته بو، اوشانه بوگفته.

ظاهر بوستنه عیسی به شاگردان

19 هو روز غروب کی یکشمبه بو، وختی کی شاگردان جمع بوسته بید و دران از ترسه حاکمانه یهود قفل بو، عیسی بَمو و اوشانه میان پیسه و بوگفته: «سلام بر شومان!»²⁰ وختی اَنه بوگفته، خو دستانه و خو پهلویه اوشانه نیشان بده. شاگردان با خداونده دَنن شاده بوستیدی.²¹ عیسی بازم اوشانه بوگفته: «سلام بر شومان! هوطو کی پُنه مره اوسه کوده، منم شمره اوسه کونم.»²² وختی اَ حرفه بوگفته، شاگردانه رو فوت بوکوده و بفرماسته: «روح القدسه فیگیرید.»²³ اگر کسی گناهانه ببخشید، اونه ره ببخشیده به، و اگر کسی گناهانه نبخشید اونه ره، ببخشیده نیبه.»

عیسی و توما

24 وختی کی عیسی بَمو، توما، ایتا از اون دوازده نفر کی دوقولیم اونه دوخوآیدی، اوشانه آمره نوبو.²⁵ پس شاگردانه دیگر اونه بوگفتیدی:

«خداونده بیده بیدم!» اما اون اوشانه بوگفته: «تا خودم جایه میخه اونه

دستانه میان نیدینم و می انگوشته اونه جایه میخ نَم و می دسته اونه

پهلو سوراخه میان نَم، ایمان ناورم.»²⁶ بعد از یک هفته، عیسی شاگردان،

بازم خانه میان ایسه بید و تومایم اوشانه آمره بو. در حالی کی دران قفل

بید عیسی بَمو و اوشانه میان پیسه و بوگفته: «سلام بر شومان!»²⁷ اون

وخت توما یه بوگفته: «تی انگوشته آیه بنه و می دستانه بیدین. تی دسته

جلو باور و می پهلو سوراخه میان بنه. بی ایمان نوبو، بلکی ایمان بدار.»

28 توما اونه بوگفته: «می خداوند! می خدا!»

29 عیسی بوگفته: «آیا چونکی مره بیده یی، ایمان باوردی؟ خوش بحال

اوشانی کی نیده ییدی، ایمان باوردیدی.»

23 وختی سرپازان عیسی به صلیب بکشه ییدی، اونه لیباسانه اوسدیدی و به چهارتا قسمت تقسیم بوکودیدی. هر کدام ایتا تیکه اوسدیدی. اونه لیباسه زیر هم فیگفتید. اما او لیباس درز ناشتی، بلکی یکسره از بوجور به بیزیر بیاخته بو بوسته بو.²⁴ پس همدیگره بوگفتیدی: «اَنه تیکه تیکه نوکونیم، بلکی قرعه تودیم و بیدینیم کی شین به.» اطوی پیشگویی یه کیتابه مقدس ثابت به کی:

«می لیباسانه خوشانه میان تقسیم کونیدی

و می لیباسانه ره قرعه تودیدی.»[†]

پس سرپازان هوطو بوکودیدی.

25 عیسی صلیبه نزدیکی اونه مار و اونه خالاً و مریم کلوپاس زن و مریم مَجْدَلِیَه ایسه بید.²⁶ وختی عیسی خو مار و او شاگردی یه کی دوست داشتی و اونه کنار ایسه بو، بیده، خو ماره بوگفته: «بانو، اَنه، تی پسر!»²⁷ بعد از آن او شاگرد بوگفته: «اَنه، تی مار!» از او ساعت، او شاگرد، عیسی ماره خودشه خانه برده.

عیسی مُردن

28 اون وخت عیسی دانستی کی همه چیز به انجام برسه؛ بوگفته: «تشنه ییم!» به اَ خاطر بوگفته تا پیشگویی یه کیتابه مقدس ثابت به.²⁹ در اوبه ظرفی نُهه بو پُر از شرابه ترشیده. پس اسفنجی یه به او شراب بزه ییدی و بنه ییدی ایتا شاخه سر و اونه دهان ورجه بریدیدی.³⁰ وختی عیسی شرابه بیچیشته، بوگفته: «به انجام برسه.» بعد از اون، خو سره خمه کوده و خو روچه تسلیم بوکوده.

31 او روز، روز «تهیه» بو، و روز بعد، شَبات بزرگ. از اوبه کی حاکمانه یهود نخوآستیدی کی جسدان، تا روز بعد صلیبه رو بمانه، از پیلانثس بخوآستیدی کی او سه نفره ساق پایه بشکنید و اوشانه جسدانه از صلیب بیزیر باورید.³² پس سرپازان بُموییدی و اولین نفره ساق پا و اویتا ساق پایه کی عیسی آمره به صلیب بکشه بید، بشکنه ییدی.³³ اما وختی به عیسی فرسه ییدی، بیده ییدی کی بقدره، اونه ساقانه نشکنه ییدی.³⁴ اما ایتا از سرپازان نیزه یه اونه پهلویه بزه و هو لحظه از اونه بدن خون و آب جاری بو بوسته.³⁵ اونی کی اَنه بیده شهادت دهه، تا شومانم ایمان باورید. اونه شهادت راسته و اون دانه کی حقیقته گفتن دره.³⁶ اشان رخ بده تا پیشگویی یه کیتابه مقدس ثابت به کی: «هیچ کدام از اونه استخوانان نشکفه.»^{37†} و قسمتی دیگرم از کیتابه مقدس کی گه: «اونی یه کی به اون نیزه بزه ییدی، تماشا کونیدی.»[‡]

عیسی دفته کودن

38 اون وخت یوسف، اهله رامه، از پیلانثس اجازه بخوآسته کی عیسی جسده فیگیره. یوسف از پیروان عیسی بو، اما مخفیانه. چونکی از حاکمانه یهود ترسه یی. پیلانثس اونه اجازه بده. پس بَمو و عیسی جسده فیگفته.³⁹ نیقودیموسم کی قبلاً شبانه عیسی ورجه بوشو بو، بَمو و خو آمره عطری از مُر و عود کی حدوده سی و پنج کیلو بو، باورده.⁴⁰ پس اوشان عیسی جسده فیگفتیدی و اونه به رسمه دفته یهودیان عطریاته آمره کفنه میان بیچنیدی.⁴¹ نزدیکه او جای کی عیسی مصلوبه بوسته، باغی بو کی او باغه میان مقبره یی تازه وجود داشتی کی هنوز مُرده یی در اون نُهه بید.⁴² پس چونکی روز «تهیه» یهودیان بو و او مقبره ییم نزدیک بو، عیسی جسده در اوبه بنه ییدی.

قبره خالی

20 در اولین روز هفته، وخته سحر، زمانی کی هوا هنوز تاریک بو، مریم مَجْدَلِیَه مقبره ورجه بوشو و بیده کی اونه سنگ اوسده بو بوسته.² پس بدو بدو بوشو شمعون پطرس ورجه و او شاگرد دیگرم کی عیسی، اونه دوست داشتی. مریم اوشانه بوگفته: «امی سروره از قبر

† 19.24 تورات، کیتابه مزمور، باب ۲۲ آیه ۱۸. † 19.36 تورات، کیتابه خروج، باب ۱۲، آیه ۴۶؛ کیتابه اعداد، باب ۹، آیه ۱۲؛ کیتابه مزمور، باب ۲۴، آیه ۲۰. † 19.37 تورات، کیتابه زکریا، باب ۱۲، آیه ۱۰.

آ کیتابه هدف

عیسی گفتگو پطرس امره

30 عیسی معجزاته زیاده دیگری در حضور خو شاگردان انجام بده کی آ کیتابه میان بینویشته نوبوسته. 31 ولی آنقدر بینویشته بوبوسته تا ایمان باورید کی عیسی هو مسیح، و خدا پسره، و به توسطه آ ایمان صاحبه زندگی به ابدی ببید.

ظاهر بوستنه عیسی به هفتا از شاگردان

21 بعد از آ اتفاقان، عیسی بار دیگر خودش در کنار دریاچه تیبری، به خو شاگردان آشکاره كوده. اون آطو ظاهره بوسته: 2 ایتا روز، شمعون پطرس، توما به معروف به دوقولو، ثنائیل از مردمانه قانایه جلیل، زیدی پسران، و دوتا از شاگردانه دیگرم با هم بید.

3 شمعون پطرس اوشانه بوگفته: «من شونون درم ماهی صید بوکونم.» اوشان بوگفتیدی: «امانم تی امره اییم.» پس بیرون بوشویدی و قایقه سواز بوستیدی. اما او شب هر چقدر تور تودیدی، چیزی صید نوکودیدی. 4 وخته سحر، عیسی ساحله کنار پیسه، اما شاگردان نفهستیدی کی عیسا به. 5 اون اوشانه بوگفته: «ای زاکان، چیزی خوردنره ناریدی؟» جواب بدیدی: «نه!»

6 بوگفته: «توره به طرفه راسته قایق تودید، تأنیدی بیگیرید.» اوشان آ کاره بوکودیدی و از زیادی ماهی نتأستیدی توره قایقه دورون فکشید. 7 شاگردی کی عیسی اون دوست داشتی، پطرس بوگفته: «اون خداونده!» وختی شمعون پطرس بیشتوسته اون خداونده، خو لیباسه خو دور توسته - چونکی اون از خو تن بیرون باورده بو و خودشه دریا میان توده. 8 اما شاگردانه دیگر قایقه امره بمویدی، در حالی کی تور پُر از ماهی به، خوشانه امره فکش دیبید. چونکی اوشانه فاصله ساحله امره حدوده صد متر بو.

9 وختی به ساحل فرسه بیدی، آنشی به بیده بیدی کی زغاله امره چاکوده بوسته بو و ماهی یم اون ره رو و نانم اویه نهه بو. 10 عیسی اوشانه بوگفته: «از او ماهی یانی کی الان بیگفتیدی، باورید.» 11 شمعون پطرس وارده قایق بوبوسته و توره به طرفه ساحل فکشه. تور پُر از پیله ماهی بو، به تعداده صد و پنجاه و سه تا ماهی. با آنکی تعداده ماهی بیش از حد بو، تور پاره نوبوسته.

12 عیسی اوشانه بوگفته: «بایید ناشتایی بوخوید.» هیچ کدام از شاگردان جرأت نوکودیدی از اون وورسید «تو کی ایسی؟» چونکی دانستیدی کی اون خداونده. 13 عیسی جلو بمو و نانه اوئده و اوشانه فده و ماهی یم هطو. 14 آن سؤمین بار بو کی عیسی بعد از ویریشتن از مُرده یانه میان، به خو شاگردان ظاهره بوسته.

15 بعد از ناشتایی، عیسی از شمعون پطرس وورسه: «ای شمعون، یوحنا پسر، آیا مره بیشتر از اشان دوست داری؟»

اون جواب بده: «بله ای خداوند! تو دانی کی تره دوست دارم!» عیسی اون به بوگفته: «از می گوسفندان مراقبت بوکون.»

16 دؤمین بار عیسی از اون وورسه: «ای شمعون، یوحنا پسر، آیا مره دوست داری؟»

اون جواب بده: «بله ای خداوند! دانی کی تره دوست دارم!» عیسی بوگفته: «از می گوسفندان مراقبت بوکون.»

17 سؤمین بار اون به بوگفته: «ای شمعون، یوحنا پسر، آیا مره دوست داری؟»

پطرس از آنکی عیسی سه بار از اون وورسه کی «آیا مره دوست داری؟» ناراحته بوسته و جواب بده: «ای خداوند! تو از همه چیز باخبری. تو دانی کی تره دوست دارم.»

عیسی بوگفته: «از می گوسفندان مراقبت بوکون. 18 آمین، آمین، تره گم، زمانی کی جوانتر بی، تی کمره توستی و هر جا کی خواستی شوی؛ اما وختی کی بیره بی، تی دستانه درازه کونی و کسی دیگر تی کمره توده و به جایی کی نخوایی بیشی، تره بره.» 19 عیسی آ حرفانه امره اشاره به چوطو مُردنه پطرس کودی کی اون به امره خدایه جلال دهه. بعد از اون، عیسی اون به بوگفته: «می دونبالسر بی!»

20 اون وخت پطرس وَاگردسته و بیده کی او شاگردی کی عیسی اون به دوست داشتی، اون به دونبالسر آمون دره. اون هونی بو کی شام موقع عیسی سینه سر تکیه بده بو و وورسه بو کی: «سرورم، کی به کی تره تسلیم کونه؟» 21 وختی پطرس اون به بیده، از عیسی وورسه: «پس اون چی به؟»

22 عیسی اون به بوگفته: «اگر بخوایم اون تا می وَاگردستن، زنده بمانه، به تو چی؟ تو می دونبال بی!» 23 پس آ فکر، برأرانه میان شایع بوبوسته کی او شاگرد نیمیره، در حالی کی عیسی پطرس نوگفته کی اون نیمیره، بلکی بوگفته: «اگر بخوایم اون تا می وَاگردستن، زنده بمانه، به تو چی؟» 24 هو شاگرده کی بر آ چیزان شهادت دهه، و اوشانه بینویشته و امان دانیم کی اون به شهادت راسته.

در آخر

25 عیسی کارایه زیاد دیگری یم بوکوده، کی اگر دانه دانه بینویشته بوبوسته بید، گومان نوکونم حتی تمام دنیا یم گنجایشه اون به نیویشته یانه بدأشته بی.